

LUPPföljning 2019–2022

Kommunernas berättelser om sitt
ungdomspolitiska arbete inför,
under och efter att de genomför
ungdomsenkäten LUPP

UNGDOMS-
ENKÄTEN
LUPP

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2023

Projektansvarig: Madeleine Stadig
Webb: www.mucf.se

LUPPföljning 2019–2022

Kommunernas berättelser om sitt
ungdomspolitiska arbete inför,
under och efter att de genomför
ungdomsenkäten LUPP

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Inledning	7
Syfte och frågor	7
Introduktion till LUPP	8
Metod	8
Intervjuundersökning	9
Enkätundersökning	9
Disposition	10
LUPP är en process	11
Inför LUPP	12
Beslut och förankring	13
Så lyckas kommunerna med beslut och förankring	15
Ungas medverkan inför LUPP	17
Under LUPP	18
Datainsamling	18
Ungas medverkan under LUPP	21
Efter LUPP återstår mycket arbete	22
Analys	22
Återkoppling	24
Mål och strategi	28
Åtgärder	31
Uppföljning	36
Ungas medverkan efter LUPP	38
LUPP-cykeln bidrar till lärande och utveckling	39
Sektorsövergripande samverkan	40
Utmaningar	41
Framgångsfaktorer	43
Negativ påverkan av undersökningen	46
Stödet från MUCF är värdefullt	46
Avslutande sammanfattning	50
Intervjuade kommuner	52
Bilaga	53

Förord

Beslut som rör unga ska bygga på kunskap om unga. Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) är ett enkätverktyg som ökar kunskapen om ungdomars situation och kan utgöra ett viktigt verktyg för kommuner, regioner och stadsdelar att få kunskap om ungas levnadsvillkor och förändringar över tid. Kunskapen bör sedan kompletteras med dialog med unga för att kunna bidra till beslut med ett ungdomsperspektiv där unga får dela med sig av vad de tänker och hur de ser på sin tillvaro. Det ger värdefull kunskap när exempelvis beslutsfattare vill skapa goda förutsättningar för unga att leva, verka, bo och växa.

Denna rapport kan ses som en berättelse från de cirka 100 kommuner och regioner (i rapporten nämns endast kommuner) som mellan åren 2019–2022 genomförde LUPP-enkäten. Kommunerna har delat med sig av sina erfarenheter om ”LUPP-processen” när det gäller såväl tiden innan, under som efter att de har genomfört LUPP-enkäten. Mest tyngd i rapporten ligger på kommunernas berättelser om det som händer efter att de unga har svarat på enkäten. Det vill säga hur de arbetar vidare med resultatet i det lokala ungdomspolitiska arbetet. Kommunernas berättelser har samlats in via både enkätundersökning och intervjuer. 64 av kommunerna svarade på enkätundersökningen och femton kommuner med etablerade arbetssätt för LUPP-processen har intervjuats för att än mer djupgående berätta om sina erfarenheter och lärdomar.

Kommunerna berättar också om vikten av att involvera unga i hela LUPP-processen, inte bara genom att de besvarar enkäten. Rapportens struktur tar sin grund i MUCF:s modell ”LUPP-cykeln”. Den beskriver LUPP-processens gång från det att en kommun har beslutat att genomföra LUPP-enkäten vidare till att analysera och återkoppla resultatet för att sedan implementera aktiviteter och/eller åtgärder baserade på resultatet för att sedan följa upp arbetet och förbereda för ny omgång av LUPP-enkäten. De tidiga faserna av LUPP-processen upplevs mer mogna och genomarbetade hos kommunerna, medan de berättar om fler utmaningar när det gäller att göra något av det resultat som LUPP-enkäterna visar. De kommuner som har jobbat länge med LUPP upplever en kulturförändring i organisationen, där ungas delaktighet ses som viktig och central i kommunens arbete. Nära på samtliga kommuner menar också att MUCF:s stöd är värdefullt och de uppskattar den snabba, nära och hjälpsamma kontakt som MUCF tillhandahåller. Med LUPP kan ungas levnadsvillkor och möjligheter stärkas och denna rapport visar på flera goda exempel där strategiskt arbete har gett resultat.

Lena Nyberg, generaldirektör
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, tillhandahåller enkäten LUPP, Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, till landets alla kommuner och regioner. Enkätens syfte är att ge kunskap om ungas levnadsvillkor, för att ge underlag för lokala beslut som berör ungas liv. Sedan LUPP startades 2002 har cirka 200 kommuner och regioner gjort LUPP minst en gång och i dagsläget är det cirka 100 kommuner som gör LUPP återkommande.

Syftet med denna rapport är att beskriva hur kommunerna arbetar med LUPP och vilken nytta de upplever att LUPP bidrar med. Rapporten har gjorts genom en enkätundersökning till samtliga kommuner som genomfört LUPP-undersökningen under perioden 2019–2022 samt genom femton djupintervjuer med erfarna kommuner som genomfört LUPP-undersökningen två eller fler gånger tidigare. Därigenom ger rapporten möjligheter till inspiration och lärande mellan kommuner. Den beskriver även hur kommuner ofta arbetar med LUPP som en del av sitt ungdomspolitiska arbete. Rapporten återger kommunernas berättelser som de uttryckts under intervjuerna. Dessa har återgetts i kondenserad form, fritt från tolkning av såväl skribenten som MUCF. Rapporten besvarar följande frågor, vilka sammanfattas nedan:

- **Hur beskriver kommunerna sitt arbetssätt och rutiner för att genomföra LUPP-undersökningen och hur upplever de MUCF:s stöd i den processen?**
Kommunerna arbetar med LUPP på olika sätt, även om det finns gemensamma utgångspunkter och prioriteringar som förenar arbetet. Även de kommuner som arbetat länge med LUPP beskriver att deras arbete successivt utvecklas och förändras, för att inkorporera det lärande och de justerade förutsättningar som uppkommer över tid. Några saker som ofta betonas är betydelsen av att förankra arbetet i andra delar av kommunorganisationen samt att göra unga delaktiga i LUPP på fler sätt än att enbart besvara enkäten. I rapporten finns exempel på många olika metoder och vägar att involvera och engagera unga, som är lovande och med fördel kan lyftas fram som inspirerande exempel i olika former. Kommunerna upplever vanligen att MUCF ger dem ett gott stöd i arbetet.
- **Hur beskriver kommunerna sitt ungdomspolitiska arbete efter att LUPP-undersökningen är genomförd?**
Kommunerna arbetar på olika sätt med detta, men vanliga strategier är att arbeta med förankring och spridning av resultat såväl inom som utom organisationen samt att lägga särskild vikt vid att på olika sätt involvera unga i arbetet.
- **Vilka insatser, åtgärder eller andra aktiviteter berättar kommunerna att de genomför efter att LUPP-undersökningen är genomförd?**
Kommunerna berättar om flera olika typer av insatser och aktiviteter efter LUPP-undersökningen. Några exempel är att organisera utställningar, dialoger, möten och workshopar där unga möter politiker och tjänstemän.

Inledning

Sedan 2003 har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, tillhandahållit enkäten LUPP, Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, till landets alla kommuner och regioner ¹. Enkätens syfte är att ge kunskap om ungas levnadsvillkor, för att ge underlag för lokala beslut som berör ungas liv.

Sedan dess har 200 kommuner och regioner någon gång gjort LUPP och 100 av dessa gör LUPP med regelbundna intervall, oftast vart tredje år. Det innebär att cirka 10 000–30 000 unga besvarar enkäten varje år. 2009 registrerades LUPP som varumärke, vilket innebär att enkäten och dess innehåll och vilka som får genomföra undersökningen är reglerat.

I denna rapport beskrivs hur en rad erfarna LUPP-kommuner arbetar med LUPP och vilken nytta de upplever att LUPP bidrar med. Rapporten fokuserar på tidsperioden 2019–2022. Den beskriver hur kommunerna arbetar med att inkludera unga i arbetet med LUPP och vilka möjligheter och utmaningar LUPP för med sig. I rapporten beskrivs även det stöd som MUCF erbjuder kommunerna och kommunernas erfarenheter av detta stöd.

Syfte och frågor

Rapportens syfte är att ge en nyanserad bild av vad det innebär att vara en LUPP-kommun. Detta genom att både ge en övergripande bild av vad det innebär för en kommun att genomföra LUPP och en förståelse för om och i så fall vilka typer av beslut och förändringar för unga lokalt som LUPP-undersökningen har bidragit till.

Därutöver vill MUCF använda rapporten för att utveckla arbetet och stödet till kommunerna med LUPP när det gäller såväl tiden innan, under och efter det att enkäten genomförs. Genom att samla ihop erfarenheter från en rad kommuner med olika förutsättningar och geografier, är förhoppningen även att det ska underlätta för nya kommuner, som funderar på att göra LUPP i framtiden. Dessa kommuner ska på ett överskådligt sätt, via rapporten, kunna ta del av hur det kan gå till att genomföra LUPP och få exempel på insatser, åtgärder och andra förändringar som en LUPP kan leda till. Rapporten syftar till att besvara följande frågor:

¹ LUPP riktas till och används av både kommuner och regioner. Majoriteten av användarna är dock kommuner. För ökad läsbarhet används genomgående i rapporten ordet kommuner för att referera till den organisation som genomför LUPP, men i detta inkluderas både kommuner och regioner.

- Hur beskriver kommunerna sitt arbetssätt och rutiner för att genomföra LUPP-undersökningen och hur upplever de MUCF:s stöd i den processen?
- Hur beskriver kommunerna sitt ungdomspolitiska arbete efter att LUPP-undersökningen är genomförd?
- Vilka insatser, åtgärder eller andra aktiviteter berättar kommunerna att de genomför efter att LUPP-undersökningen är genomförd?

Introduktion till LUPP

LUPP är ett sätt att följa upp ungdomspolitiken. På MUCF:s hemsida beskrivs att LUPP även är tänkt att fylla en större funktion, genom att vara ett verktyg för att arbeta med och implementera ett barnrätts- och ungdomsperspektiv. Det innebär att LUPP ska ge kunskap om unga och skapa tillfällen till ungas delaktighet, vilket drivs fram både av offentliga aktörer och av unga själva. Genom att öka kunskapen om unga, ska LUPP ge möjlighet till ökad ungdomskompetens i de organisationer som arbetar med unga. Resultaten ger även underlag för aktiv styrning och uppföljning av ungdomspolitiken och andra politikområden som påverkar unga och ungas situation. Det innebär i förlängningen, enligt MUCF, att synen på unga i kommunen eller regionen kan stärkas².

På MUCF:s hemsida anger myndigheten att LUPP är ett av de stöd som MUCF erbjuder kommuner, för att genomföra och följa upp ungdomspolitiken. Enkäten innehåller åtta olika områden:

- Fritid
- Skola
- Familj
- Hälsa
- Trygghet
- Samhälle och demokrati
- Arbete
- Framtid

Enkäten görs digitalt som standard. Den finns tillgänglig på fem språk och finns anpassad för tre åldersgrupper.³ Sedan år 2023 finns även en version av LUPP-enkäten anpassad för unga med särskilda behov.⁴

Metod

Denna rapport grundar sig på en enkätundersökning och en intervjustudie. Rapporten baseras på kommunernas berättelser. Innehållet i deras berättelser har kategoriserats och sammanfattats och de återges i denna rapport i en kondenserad form. Rapporten innehåller även en större mängd citat, vilket

² MUCF (2023) Ungdomsenkäten LUPP. <https://www.mucf.se/uppdrag/ungdomsenkaten-lupp>.

³ LUPP finns tillgänglig på språken svenska, engelska, arabiska, dari och somaliska. Den finns tillgänglig anpassad för tre åldersgrupper, 13-16 år, 16-19 år och 19-25 år.

⁴ MUCF (2023) Ungdomsenkäten LUPP. <https://www.mucf.se/uppdrag/ungdomsenkaten-lupp>.

syftar till att lyfta fram kommunernas erfarenheter precis så som de uttryckts under intervjuerna. Rapporten sammanfattar intervjuerna, men är i övrigt så långt det är möjligt fri från tolkningar och värderingar från författaren eller MUCF. Syftet är att återge kommunernas berättelser och erfarenheter så som de framkommit under intervjuerna och i enkäten. Metoderna beskrivs mer utförligt i kommande stycken.

Intervjuundersökning

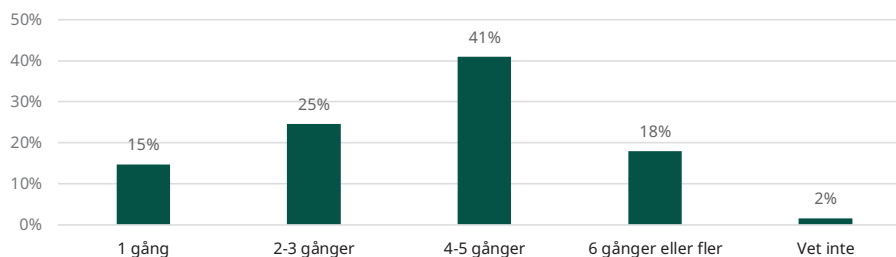
Semistrukturerade djupintervjuer gjordes med representanter för 15 kommuner. De valdes ut av MUCF i syfte att fånga erfarenheter från kommuner som under lång tid genomfört LUPP och som av myndigheten bedöms vara erfarna och ha etablerade arbetssätt att arbeta med LUPP. Med etablerade arbetssätt menas att kommunerna har utarbetat interna rutiner för LUPP-processens olika delar. Syftet var att intervjua kommuner som har vana av att genomföra LUPP, för att de skulle kunna dela med sig av sina erfarenheter och lärdomar till andra kommuner. Urvalet gjordes för att ge god geografisk spridning, mellan norr/söder och öst/väst, samt mellan kommuner av olika storlekar och gleshet/täthet, för att fånga erfarenheter i såväl större och mindre städer som landsbygder av olika karaktär. Därför har inga kommuner som har gjort LUPP för första gången intervjuats.

Intervjuerna gjordes med den person som ansvarar för LUPP i kommunen. I de flesta fall deltog en person, men i ett fåtal fall deltog även ansvariga chefer för arbetet under intervjun, vilket gav ett extra djup och förståelse för kommunens arbete. Intervjuerna gjordes under mars och början av april 2023, genom webbmöten i Microsoft Teams. Varje intervju tog mellan 50–75 minuter. De dokumenterades löpande i skrift samt spelades in digitalt.

Enkätundersökning

Enkäten riktade sig till de kommuner som genomfört LUPP-undersökningen under perioden 2019–2022. Enkäten skickades ut till 100 respondenter som arbetar som LUPP-ansvariga eller är kontaktperson inom kommunen eller regionen. Enkäten besvarades digitalt och var tillgänglig under drygt två veckor. Totalt skickades tre påminnelser ut till respondenterna via e-post.

Totalt var det 64 personer som besvarade enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 64 procent. Detta är samma svarsfrekvens som vid föregående LUPP-följning år 2019. De flesta som svarat på enkäten har genomfört mer än en LUPP-enkät, som Figur 1 redovisar (nästa sida).

Figur 1. Hur många gånger har er organisation genomfört LUPP? (N=64). Procent.

Flest – 41 procent – har svarat att de genomfört LUPP 4–5 gånger, 25 procent att de genomfört den 2–3 gånger och 18 procent att de genomfört enkäten minst 6 gånger. Endast 15 procent har svarat att de genomfört LUPP-enkäten en gång.

Disposition

Efter denna inledning beskrivs i nästa kapitel resultaten från studiens materialinsamling. Kapitlet struktureras efter LUPP-cykeln's olika faser och innehållet baseras omväxlande på intervjuerna och enkätstudien. De innebär att kapitlet är uppbyggt i fyra delar, där den första delen handlar om arbetet inför LUPP-undersökningen. Den andra delen beskriver arbetet under tiden som LUPP-undersökningen genomförs och i den tredje delen beskrivs arbetet efter LUPP.

I den avslutande delen av kapitlet fokuseras det lärande och den utveckling som kommunerna beskriver att LUPP bidrar med i organisationen. Där fokuseras bland annat sektorsövergripande samverkan, utmaningar och framgångsfaktorer samt hur kommunerna ser på LUPP som verktyg och stödet från MUCF.

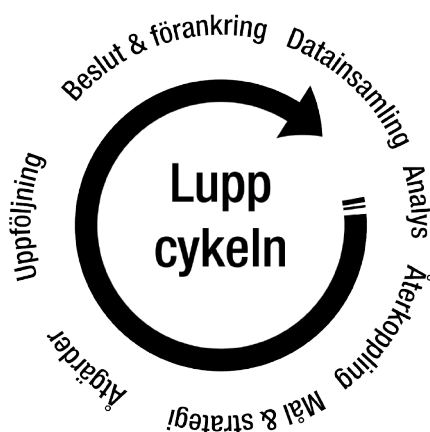
I det avslutande och sista kapitlet sammanfattas rapporten genom att studiens frågor besvaras.

LUPP är en process

” LUPP är ett fantastiskt verktyg. Man får svar på så otroligt mycket. Det kan vara lätt för oss vuxna att säga att ”Det här vill de unga”, men med LUPP har du ett facit. Alla unga får en röst.

LUPP är mer än en enkät. Det är en process och ett verktyg för genomförandet av den lokala ungdomspolitik. Detta framhålls både av MUCF och av de LUPP-ansvariga i de intervjuade kommunerna. De intervjuade kommunerna genomför LUPP med olika intervall. Vissa gör det varje år, andra vartannat, vart tredje eller vart fjärde år. Vissa har gjort LUPP under en längre tid och tillämpat olika intervall för undersökningen under den tiden.

Hur ofta kommunerna gör LUPP, påverkar så klart hur deras LUPP-cykel ser ut i praktiken och hur långa och innehållsrika de olika faserna i processen är. Sammantaget följer kommunerna ändå i stor utsträckning LUPP-cykeln i sitt arbete. LUPP-cykeln har tagits fram av MUCF, för att på ett överskådligt sätt beskriva arbetet med LUPP. Som framgår av Figur 2 (nedan), sker huvuddelen av arbetet med LUPP efter att enkätundersökningen är genomförd.

Figur 2. LUPP-cykeln sju faser. Modellen har tagits fram av MUCF för att beskriva de olika faserna i arbetet med LUPP.

Detta kapitel följer strukturen för LUPP-cykeln. Inledningsvis beskrivs arbetet inför LUPP-undersökningen. Det tar upp var ansvaret för LUPP vanligen placeras i kommunernas organisation och hur arbetet sätts igång. Där fokuseras även arbetet med beslut och förankring av LUPP. Därefter beskrivs arbetet under LUPP-undersökningen, det vill säga datainsamlingen. Sedan följer en relativt omfattande beskrivning av arbetet efter LUPP. Där återfinns fem olika faser av arbetet – analys av enkätresultaten, återkoppling av resultaten till unga och till andra intressenter i och utanför kommunen som organisation.

Därefter beskrivs arbetet med att, baserat på resultaten från enkäten, sätta mål och strategier för förändring och förbättring. Denna fas följs av ett arbete där

åtgärder formuleras som svarar emot de uppsatta målen, vilket efter en tid följs av uppföljning av dessa åtgärder, i syfte att ta reda på om de gett de önskade resultaten. Uppföljningen leder vidare till starten av nästa LUPP-cykel och hur den starten ser ut och organiseras, i och utanför organisationen. Varje del avslutas av ett avsnitt som beskriver hur unga involveras i arbetet inför, under eller efter LUPP. Eftersom ungas delaktighet är väl integrerat i många av kommunernas ordinarie arbete med LUPP, bör kapitlet ses som ett komplement, inte en ersättning, till det som beskrivs om ungas delaktighet i övriga delar av rapporten.

Kapitlet avslutas av en sammanfattning av hur kommunerna beskriver att LUPP-cykeln ger möjligheter till lärande och utveckling. Där sammanfattas hur LUPP bidrar till sektorsövergripande samverkan, samt de utmaningar och framgångsfaktorer som kommunerna beskriver under intervjuerna. Slutligen beskrivs kommunernas nöjdhet med LUPP som verktyg, om LUPP upplevs ge någon negativ påverkan, samt kommunernas erfarenheter av det stöd till LUPP-genomförandet som MUCF tillhandahåller.

Inför LUPP

LUPP utgör vanligen en väl integrerad del av ett strategiskt arbete i kommunerna i syfte att genomföra såväl den lokala ungdomspolitiken som att uppnå målen inom en rad andra politikområden med fokus på olika sociala frågor. Några vanliga områden som ofta sammanlänkas med LUPP är kommunernas arbete med mänskliga rättigheter och barnkonventionen, social hållbarhet och delaktighet, trygghetsarbete och områdesbaserat arbete samt preventivt arbete med alkohol, narkotika, dopning och tobak. Det är även vanligt att LUPP-resultaten används i skolornas och fritidsgårdarnas kvalitetsarbete. De många möjligheterna och nyttan med LUPP i ett strategiskt arbete med sociala frågor, uttrycks exempelvis på följande vis:

” Jag har en bred roll och alla delar inom social hållbarhet ryms i den rollen. Om man utgår ifrån de uppdrag som jag har inom mänskliga rättigheter och barnrätt så finns det en tydlig koppling till LUPP genom barnkonventionens artikel 12 och även de folkhälsopolitiska målen om att få vara inkluderad och tycka till i samhället.

Den tjänsteperson i kommunen som ansvarar för LUPP-arbetet, har vanligen en bred och samordnande roll. Respondenterna uttrycker ofta ett behov av att kunna arbeta kommunövergripande, för att frågorna berör många olika förvaltningar. Det är därför vanligt att LUPP-ansvariga har en placering i kommunen, där de har möjlighet att på ett enkelt sätt samarbeta med andra förvaltningar. Det uttrycks exempelvis så här av en av respondenterna:

” Det är viktigt att det finns en samordningsfunktion för LUPP. I vissa kommuner saknas det och då kan det bli svårt. Det är viktigt att man kan jobba kommunövergripande och inte bara i sin egen förvaltning.

Under intervjuerna framgår det av de LUPP-ansvarigas beskrivningar att mandatet och förväntningarna på att arbeta kommunövergripande och i samverkan mellan förvaltningarna är viktigt. I de kommuner där detta finns, framhålls det vanligen som betydelsefullt. I de kommuner där det saknas, lyfts det vanligen som ett nödvändigt utvecklingsområde, för att lyckas ännu bättre med LUPP framöver. I följande kapitel, blir detta tydligt, i relation till hur det är möjligt att planera och organisera arbetet under LUPP-cykeln's olika faser.

Beslut och förankring

Att kommunen ska genomföra LUPP beslutas i de flesta av de intervjuade kommunerna på politisk nivå. Det är vanligt att detta beslut inkluderar med vilket intervall kommunen fortsättningsvis ska genomföra LUPP. På detta sätt har arbetet med LUPP vanligen inletts i kommunerna.

När det finns en vana att göra LUPP i kommunen, inleds det praktiska arbetet vanligen av att MUCF skickar ut en inbjudan till kommunerna om att det är dags för dem att anmäla sitt deltagande i årets LUPP. Det sker i enlighet med det intervall för LUPP som kommunen själv anmält till MUCF att de genomför LUPP. I samband med denna påminnelse, är det vanligt att LUPP-ansvarig sätter igång processerna för beslut och förankring i den egna organisationen. Det innebär vanligen att LUPP-ansvarig tjänsteperson anmäler LUPP som ett informationsärende till den politiska församling som fattat det ursprungliga beslutet om att genomföra LUPP. På tjänstemannanivå inleds sedan arbetet med att informera och förankra arbetet i ledningsgrupper och bland nyckelpersoner i de förvaltningar som är närmast berörda av LUPP. Det innebär ofta förvaltningar som hanterar skola, sociala frågor och kultur och fritid. I flera fall inkluderas även delar av organisationen som hanterar arbetsmarknadsfrågor och samhällsbyggnad.

I samband med att beslutet att göra LUPP tas, är det värdefullt att förankra hur resultaten från enkätundersökningen ska tas om hand. Det handlar med andra ord om att förbereda och förankra att LUPP blir en process och ett verktyg för verksamhetsutveckling i kommunen, inte bara en enkät. Att inte göra detta, är en fallgrop som flera av de erfarna LUPP-kommunerna berättar om. Det är vanligt, särskilt under de första gångerna som kommunen gör LUPP, att det läggs så stort fokus vid själva enkäten, att det kan förbises hur mycket arbete och dedikation det krävs för att ta tillvara resultaten och skapa bestående förändringar och förbättringar för unga i kommunen. En av de LUPP-ansvariga tjänstepersonerna uttrycker detta på följande sätt:

” Innan man ens funderar på att göra LUPP, så behöver man ta en diskussion om vad man vill använda LUPP till. Det behövs en ordentlig runda för förankring, där man pratar med rektorer, lärare och elevråd, förvaltningar och elever. Att man tar den diskussionen. Det är viktigt. Om det ska det blir riktigt bra, så behöver man börja förankra redan ett halvår innan. Det kan ge jättemycket.

Under de inledande mötena bestäms vanligen hur arbetet med LUPP ska organiseras i praktiken. Vanliga former är att organisera arbetet genom en förvaltningsövergripande arbetsgrupp från de närmast berörda förvaltningarna.

Det händer även att LUPP-ansvarig själv utför arbetet, då vanligen i nära samverkan med skolorna. En av respondenterna beskriver arbetet med beslut och förankring så här:

” Jag brukar ha ett informationsärende i berörda nämnder. Där berättar jag om hur vi jobbat med LUPP tidigare och hur vi kommer att jobba den här gången, om det är några revideringar. Jag tar även kontakt med skolorna och stämmer av hur vi genomför det praktiskt. Gör vi som tidigare eller behöver de något extra stöd?

Oavsett hur arbetet organiseras, är det viktigt att få till en nära och bra samverkan med skolorna. Det lyfts som en av de viktigaste faktorerna för att lyckas genomföra LUPP på ett bra sätt. I vissa fall har skolorna en utsedd LUPP-ansvarig lärare som har vana av att organisera LUPP sedan tidigare. I andra fall sker samverkan istället genom rektorerna eller, i stora kommuner, rektorernas chefer. En av de intervjuade beskriver det så här:

” När det blir LUPP-år, sammankallar jag arbetsgruppen. Den består av personer som möter unga i sin vardag, exempelvis ingår en rektor och en elevcoach i gruppen, men även personer som arbetar med KAA-samordning och fält-sekreterare ingår. Vi har också en styrgrupp för LUPP. Där ingår chefer och representanter för den kommunövergripande analysgruppen. Syftet med att dessa ingår i styrgruppen är att de ska föra in LUPP och LUPP-resultaten i det fleråriga planeringsarbetet i kommunen.

I LUPP har kommunen möjlighet att lägga till tre frågor som kommunen själv väljer. Under den inledande perioden av arbetet brukar processen för att ta fram innehållet i dessa frågor diskuteras, utöver hur samverkan med skolorna ska ske och genom vilka kanaler. Det skiljer sig i praktiken mycket åt mellan kommunerna med avseende på hur samverkan med skolorna organiseras. Eftersom det är en så betydelsefull framgångsfaktor att detta fungerar, är det ofta en särskilt viktig aspekt att bringa klarhet i när arbetet med LUPP inleds. En av kommunerna beskriver arbete med extrafrågorna på följande sätt:

” Vi har möten kopplade till extrafrågorna. Rent politiskt är man väldigt intresserad av psykisk ohälsa, men vi saknar bra underlag för det arbete som politiken vill göra. Därför ville vi rikta våra tre extrafrågor mot psykisk ohälsa och psykisk hälsa. Så vi har en arbetsgrupp som tar fram de kommunspecifika frågorna. Den innehåller representanter från grundskolan och gymnasiet, från fritid och folkhälsa, samt individ- och familjeomsorgen. Vi vill gärna ha med någon som jobbar på fältet och finns nära de unga. Men vi vill också bjuda in unga och få in deras röster i fråga om hur vi bör rikta in de kommunspecifika frågorna.

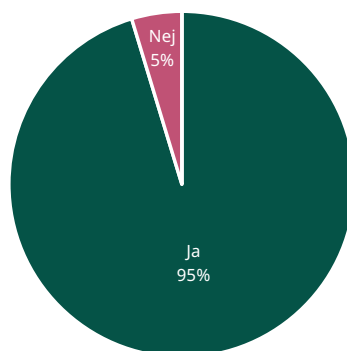
I denna fas av arbetet beskriver många av de LUPP-ansvariga även att de ser till att nödvändiga avtal upprättas, exempelvis med avseende på personuppgiftsbiträdesavtal och avtal om hur LUPP-cykeln ska organiseras för att skydda elevernas personuppgifter och förhålla sig till GDPR på ett korrekt sätt. En av de intervjuade beskriver processen så här:

” Politiskt beslut togs hösten innan. Strax innan sommarsemestrarna tog jag kontakt med skolorna som skulle vara med. Jag formulerade informationsbrev till rektorerna och till vårdnadshavarna, samt ett försättsbrev till enkäten, till de elever som skulle svara på LUPP. Sedan fokuserades arbete på att boka in tider för mig att komma till skolorna. Jag deltar på alla skolor som gör LUPP. Vi gör LUPP på både högstadiet och gymnasiet, i alla årskurser. Det handlade om att sätta strukturen för att få ut enkäten i klassrummet. Även att lösa avtalsbiten, till exempel ett personuppgiftsbiträdesavtal, som jag gick igenom med vårt dataskyddsombud. Det var även nödvändigt för vår kommunchef att skriva på. Allt det behövde vi lösa innan vi kunde komma ut på skolan med enkäten.

Det vanligaste är att varje kommun gör sin egen LUPP. Men det finns även exempel på kommunövergripande samarbeten genom exempelvis regionen eller ett kommunförbund, där kommunerna gör LUPP samtidigt och i samverkan. Det kan, enligt de kommuner som arbetar på detta sätt, ge stora fördelar, eftersom det ger möjlighet till gemensamma analyser och samarbeten om åtgärder som spänner över större geografiska områden. Det underlättar även i kommuner, där det är vanligt att eleverna går i skolan i en annan kommun. För dessa elever kan det, enligt de LUPP-ansvariga, vara praktiskt svårt att delta i LUPP i hemkommunen, eftersom LUPP görs under skoltid och dessa elever då befinner sig i en annan kommun. De LUPP-ansvariga påpekar samtidigt att det för dessa elever kan upplevas irrelevant att svara på LUPP i en kommun där de själva inte bor, fastän de befinner sig där när LUPP görs. Kommuner som inte deltar i en regional samverkan beskriver ibland att de ändå har inlett en samverkan med en eller flera grannkommuner för att underlätta för elever med utomkommunal skolgång att besvara LUPP. I kommuner som inte har ett eget gymnasium, eller enbart några få program på gymnasienivå, beskrivs detta som särskilt angeläget.

Så lyckas kommunerna med beslut och förankring

Förankring av LUPP inom en kommun kan vara en förutsättning för att lyckas genomföra undersökningen på ett bra och smidigt sätt. I Figur 3 redovisas att 95 procent uppger att det fanns förankring för LUPP i kommunstyrelsen eller liknande.

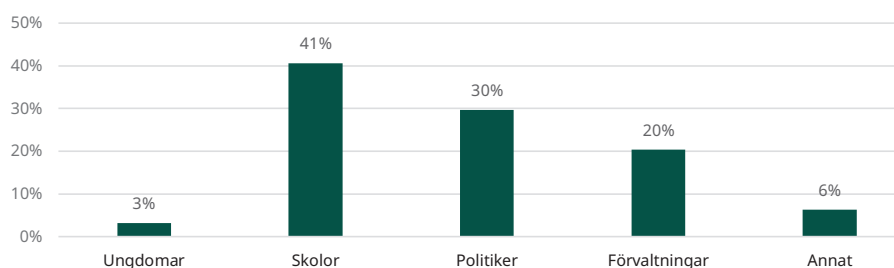

Figur 3. Fanns förankring i kommunstyrelsen eller motsvarande om att LUPP skulle genomföras? (N=64). Procent.

På frågan om i vilken eller vilka nämnder som det fanns förankring har de allra flesta (95 procent) svarat just kommunstyrelsen. Andra nämnder som flera respondenter anger är barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Några svarar även att LUPP-undersökningen varit förankrad på verksamhetsnivå, och därmed i samtliga nämnder.

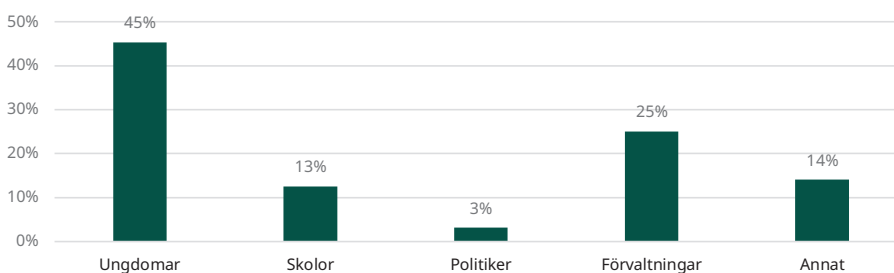
Dessa svar motsvarar var respondenterna anser att ansvaret för att kommunen genomför LUPP-undersökningen ligger. De allra flesta svarar att ansvaret ligger på kommunstyrelsen, medan några nämner kultur- och fritidsförvaltningen.

Respondenterna upplever att de lyckats olika bra med förankringsarbetet av LUPP hos olika målgrupper. Flest kommuner (41 procent) anger att de lyckats bäst med förankringsarbetet i skolor. Några anser att de lyckats bäst med förankringsarbetet hos politiker (30 procent) och i förvaltningar (20 procent). Endast 3 procent anger att de lyckats bäst hos unga. Detta redovisas i Figur 4.

Figur 4. I vilka grupper lyckades ni bäst med ert förankringsarbete? (N=64). Procent.

Dessa svar reflekteras även i frågan om vilka grupper som var svårast att nå i förankringsarbetet. Nästan hälften – 45 procent – har angett att unga är svårast att skapa förankring hos. Detta redovisas i Figur 5.

Figur 5. Vilka grupper var svårast att nå i ert förankringsarbete? (N=64). Procent.

Som Figur 5 (ovan) visar, uppger kommunerna att unga är den svåraste gruppen att nå i förankringsarbetet (45 procent). Detta till trots visar enkäten att det förekommer att ungdomsråd har involverats i arbetet inför LUPP, exempelvis genom att de ombeds att ta fram förslag på tilläggsfrågor. Under intervjuerna beskriver de LUPP-ansvariga hur de själva arbetar för att nå unga, och vilka metoder som de upplever fungerar bäst. Det är fokus i nästa avsnitt.

Ungas medverkan inför LUPP

Som tidigare kapitel visat, finns det stora likheter i hur kommunerna arbetar med beslut och förankring internt i organisationen. Deras arbete skiljer sig mer, i fråga om hur de väljer att arbeta med ungas medverkan och inflytande i denna fas. I vissa kommuner möjliggörs väldigt liten eller ingen medverkan av unga i denna fas. Där sparas ungas medverkan till senare faser i samband med analys av resultaten och framtagande av åtgärder. Men det finns några kommuner som lägger vikt vid att involvera unga i alla faser av LUPP och deras arbete beskrivs i detta avsnitt. En av kommunerna som har arbetat med dialog med unga inför LUPP, beskriver det så här:

” Vi förankrar på skolorna och fritidsgårdarna. Vi kommer ut på skolorna med en roll-up och för dialog med unga där. I vår gör vi en PR-turné och visar upp resultatet från förra gången och säger att nu vi gör LUPP igen.

I citatet ovan betonar den LUPP-ansvariga vikten av att föra dialog med unga. Respondenten diskuterar detta i ett sammanhang av hur de arbetar för att öka ungas motivation att svara på LUPP-enkäten. Andra sätt att involvera unga inför LUPP är exempelvis att fokusera på barnkonventionen och på att varje elevs röst är viktig, när kommunen förankrar i skolor och fritidsgårdar inför LUPP.

” Vi kommer i år att göra en turné mot skolorna. Vi ska vara där och uppmärksamma dem om att utifrån barnkonventionen så är din röst viktig och den har betydelse. Syftet är att göra begreppet LUPP känt. När LUPP sedan görs så ska de redan känna till det. Det ska vara långsiktigt och ge kontinuitet, så därför ska vi komma ut på skolorna även när det inte är LUPP-år. Vi ska se till att LUPP dyker upp i lite olika sammanhang då och då.

Det finns även kommuner som drar nytta av unga som sommarjobbar enligt modellen unga kommunutvecklare, under de inledande faserna i LUPP-cykeln. Ett sätt som de LUPP-ansvariga beskriver att de jobbar med detta, är att be de unga kommunutvecklarna att arbeta fram förslag på hur arbetet med genomförande och återkoppling av resultat bör göras, för att så många unga som möjligt ska nås och känna sig inkluderade. Därigenom menar de LUPP-ansvariga att det blir möjligt att utforma de kommande faserna i arbetet, på ett för de unga motiverande och inspirerande sätt.

Det förekommer även att kommuner organiserar workshoppar, dialoger och olika diskussionsforum med unga tidigt i LUPP-cykeln av samma anledning. Utöver viljan att inkludera unga i hela LUPP-cykeln, motiveras detta inledande arbete ibland av att det är nödvändigt, för att hantera ungas enkättrötthet. En av de intervjuade beskriver behovet så här:

” Vi kommer jobba med unga kommunutvecklare för LUPP-arbetet i sommar. Det handlar både om att man ska känna sig motiverad att arbeta med enkäten och om hur vi ska arbeta med återkopplingen. [...] Förra sommarens unga kommunutvecklare sa att enkättröttheten är enorm. Man kanske inte svarar, eller lägger kanske inte energi på hur man svarar. Det blir slentrian. Så vi vill att de unga kommunutvecklarna ska föreslå hur vi kan jobba med information och motiveringsinsatser för att hantera det. Vi behöver nya tankar om hur vi fångar in dem i LUPP.

Så långt om det förberedande arbetet inför LUPP. I kommande kapitel beskrivs nästa steg i LUPP-cykeln. Det innebär att blicken vänds mot hur arbetet med LUPP under datainsamlingsfasen går till.

Under LUPP

Arbetet under LUPP handlar om själva datainsamlingen, där unga i de årskurser som kommunen beslutat besvara enkäten. Hur det går till i praktiken ser lite olika ut i de olika kommunerna och det är fokus för detta kapitel. Inledningsvis beskrivs hur kommunerna arbetar med datainsamlingen under LUPP, baserat på de intervjuer som gjorts med erfarna LUPP-kommuner. Därefter redovisas erfarenheter från samtliga kommuner som besvarat enkäten. Där fokuseras särskilt hur kommunerna inkluderar unga under datainsamlingen.

Datainsamling

I vissa kommuner, ofta de mindre kommunerna, besvarar alla elever i högstadiet och gymnasiet enkäten. I andra, ofta större kommuner, har kommunen valt ut en eller flera årskurser som besvarar enkäten. Då är det, enligt de LUPP-ansvariga, vanligen årskurs åtta i högstadiet och årskurs två i gymnasiet som ombeds besvara enkäten.

Enkäten görs vanligen under en lektion i skolan. I vissa fall genom att en eller flera LUPP-ansvariga besöker skolorna och under en lektion berättar om LUPP och varför det är viktigt att de unga svarar på enkäten. De kommuner som arbetar på detta sätt motiverar det ofta med att det är roligare för eleverna att få ett ansikte på en av dem som ska använda svaren. De LUPP-ansvariga menar också att det gör det mer levande och engagerande för eleverna att besvara enkäten. Eleverna ges också möjlighet att ställa frågor och få veta mer om enkäten, hur svaren ska användas och det arbete som kommer senare under processen.

I andra kommuner ansvarar lärarna själva för att eleverna besvarar LUPP-enkäten under lektionstid. I dessa fall sker samverkan ofta istället med rektorerna, rektorernas chefer eller särskilt utsedda LUPP-ansvariga lärare på skolorna. När arbetet organiseras på detta sätt, innebär det ofta att den LUPP-ansvariga har förberett skolorna med ett informationspaket om LUPP. En av de LUPP-ansvariga i en av dessa kommuner, uttrycker det så här:

” Enkäten var öppen i tre veckor. Jag hade avstämning med chefen för rektorerna varje vecka under den perioden. Varje vecka kunde vi se hur vi låg till med svarsfrekvensen och han blev vår kanal in till skolorna för att påminna lärarna om att eleverna ska svara på enkäten. Han är vår kanal för förankring hos skolpersonalen.

Oavsett vilken modell som kommunen har valt för arbetet, är det vanligt att ordna ett uppsamlingstillfälle, där de elever som inte deltog under det ordinarie insamlingstillfället, får möjlighet att besvara enkäten i efterhand. Det upplevs vara ett bra sätt att ge alla elever möjlighet att delta, även om de av olika anledningar var frånvarande från skolan när de ordinarie tillfällena för att besvara enkäten inträffade.

Andra sätt att öka svarsfrekvensen är, enligt de LUPP-ansvariga, att arbeta med att involvera unga och väcka intresse för LUPP. Ett vanligt sätt att göra detta är att besöka skolorna och berätta om LUPP, med roll-ups och olika former av material i exempelvis en korridor eller uppehållsrum i skolan. Det förekommer även att kommuner använder olika former av reklam för att skapa synlighet i staden eller på sociala medier. En av de LUPP-ansvariga uttrycker det så här:

” I augusti och september lägger vi in skolbesök. Inför det är allt material utskickat till skolorna. Vi använder även våra sociala medieplattformar. Syftet är att man ska känna igen sig. Vi har stora reklamskyltar i city som är kommunägda, de kan vi också använda för att öka viljan att svara.

I samband med att kommunerna arbetar med att involvera och motivera eleverna att svara på enkäten, är det vanligt att de berättar om vilka åtgärder de vidtog efter den senaste LUPP-undersökningen, för att illustrera varför det spelar roll att svara på enkäten. En modell som nyttjas i en av de mindre kommunerna, är att planera in besvarandet av LUPP i samband med en dialogvecka, för att ytterligare lyfta betydelsen av att svara och för att sätta in LUPP i ett sammanhang av ungas rättigheter och demokrati.

” Vi har bara en högstadieskola. Under hösten jobbar vi med att skapa dialogveckan. Den brukar ligga samtidigt som vi gör LUPP. Där lägger vi fokus på ungas rättigheter och vad unga kan påverka. I slutet av veckan gör vi LUPP. Vi har nio klasser och jag besöker alla klasserna när de gör LUPP. Så vi har en jättehög svarsfrekvens, cirka 90 procent. Det är för att det blir så personligt. Både jag och våra politiker och chefer kommer ut och pratar med eleverna i skolan för att ytterligare visa hur viktiga deras åsikter är för kommunen. Det gör skillnad.

I större kommuner är det inte alltid möjligt att besöka alla skolor, även om man skulle vilja. Då blir samarbetet och den goda relationen och stödet till skolorna ännu viktigare.

” Man måste ha ett väldigt gott samarbete med skolorna. Det viktigaste är att de känner att vi stöttar och finns med dem hela tiden. Att vi har en vänlig och supportande kommunikation. De som håller i LUPP-samordningen på skolorna får en biobiljett som tack. Vi vill att de ska känna sig viktiga och duktiga och att vi ger stöd till dem istället för att klaga. Vi visar nyfikenhet istället, så om det går dåligt ”Vad kan ligga bakom det här?”

Vissa LUPP-ansvariga påpekar emellertid att LUPP-enkäten kan vara för svår att förstå för många elever, såväl för elever med anpassad studiegång som för många andra elever, både med och utan särskilda behov. Det uttrycks ett behov av att göra LUPP-enklare för alla elever, eftersom det kan vara svårt att förstå och fokusera så lång tid i taget. Det förekommer att detta förklaras av att elevernas läsförmåga minskat, vilket anses påverka både möjligheten att uppnå god svarsfrekvens och att eleverna orkar besvara enkäten i dess helhet. En av de LUPP-ansvariga utvecklar det på följande sätt:

” Jag är ute i alla klasser och pratar om LUPP, jag måste synliggöra det. Jag har sett att läskonditionen hos våra unga blivit betydligt sämre, de orkar inte sitta och svara på alla frågor längre. Så det krävs ännu mer entusiasmerande. Nu gör vi en kampanj ett par veckor innan LUPP så unga förstår att det är viktigt.

Svårigheten att motivera eleverna att svara på hela enkäten förklaras också under en intervju av att både elever och lärare anser att den är för lång.

” Vi märker att det är svårt för lärarna att motivera våra unga att svara på hela LUPP. De tycker själva också att den är för omfattande.

Ambitionen att uppmärksamma LUPP på olika sätt inför och i samband med att de unga besvarar enkäten, är ett tema som går igen i flera kommuner. En kommun beskriver att de, för att öka svarsfrekvensen, gör en turné inför LUPP i kommunens högstadies- och gymnasieskolor. Den LUPP-ansvariga berättar att kommunen genom sitt arbete lyckades de öka svarsfrekvensen från tidigare 70 till 97 procent. Hen beskriver det på följande sätt:

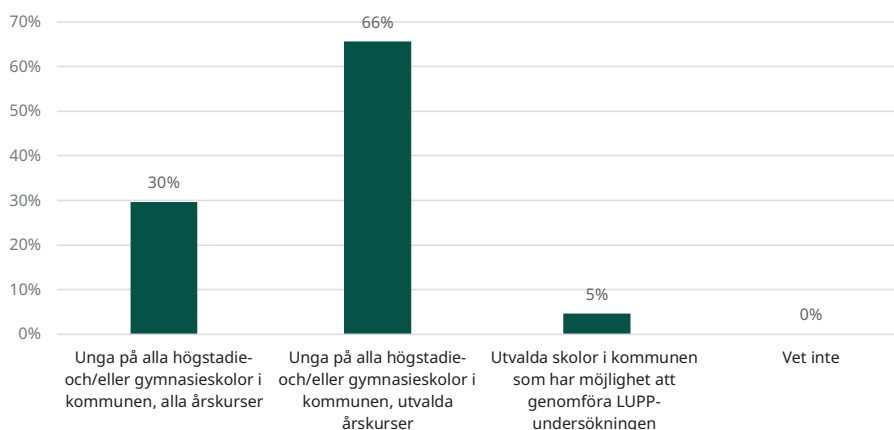
” Vi har gjort en satsning på ”LUPP on tour” i samband med att vi gör LUPP, för att visa att den är viktig och att man får vara med och tycka. [...] Under tre veckor är vi ute på alla våra högstadieskolor och gymnasier och promotar att de ska göra enkäten. Vi kommer även ut till ungdomsgårdar och caféer. Med detta ökade vi svarsfrekvensen från 70 till 97 procent. Det blev en superskjuts och våra unga kommunutvecklare hade jobbat mycket med hur turnén skulle vara utformad. Vi ska göra en tour igen 2024.

Även om kommunerna genomför datainsamlingen på olika sätt, är de eniga om att det är nödvändigt att enkäten fylls i under klasstid med ansvariga vuxna närvarande, som kan motivera och skapa struktur och ro för eleverna att fylla i enkäten.

Ungas medverkan under LUPP

Enkäten till samtliga LUPP-kommuner ger en god bild av vilka unga som erbjuds svara på LUPP-enkäten. Resultaten visar att alla högstadie- och/eller gymnasieskolor i kommunen får svara på enkäten i två tredjedelar av fallen, men endast utvalda årskurser. Detta redovisas i Figur 6. De årskurser som flest anger får svara på enkäten är hela högstadiet (årskurs 7–9) och gymnasiet årskurs 2. Några uppger att det endast är en årskurs på högstadiet som erbjuds svara – oftast årskurs 8. Som figuren nedan visar svarar 30 procent att alla årskurser i samtliga högstadie- och gymnasieskolor får möjlighet att besvara enkäten.

Några få (5 procent) uppger att det endast är utvalda skolor som får möjlighet att besvara enkäten. En respondent anger att det är frivilligt för friskolor att delta, vilket gör att antalet friskolor som är med varierar. En annan kommun skriver att det är tillgången till gymnasieelever i närmommunerna som styr vilka skolor som får möjlighet att svara på enkäten.

Figur 6. Vilka unga får möjlighet att svara på LUPP-enkäten i er kommun? (N=64). Procent.

I enkäten har respondenterna fått besvara tre fritextfrågor kopplat till hur LUPP har genomförts och arbetet som hör till enkäten. På frågan om vilket sätt unga har involverats i arbetet med LUPP svarar några att de involveras genom att besvara på enkäten. Enkätsvaren visar att unga involveras i arbetet även genom att de sommarjobbar som unga kommunutvecklare. I den rollen förekommer det att unga deltar både i planeringen och genomförandet av LUPP, exempelvis genom att väcka uppmärksamhet för LUPP i skolorna, tillsammans med tjänstepersoner. Så långt om kommunernas arbete med datainsamlingen under LUPP. I nästa kapitel fokuseras det arbete som tar vid efter att LUPP-undersökningen har genomförts.

Efter LUPP återstår mycket arbete

När resultaten från LUPP-enkäten har kommit in i LUPP-portalen⁵ återstår enligt de LUPP-ansvariga mycket arbete. För att LUPP ska fungera som det verktyg för genomförandet av den lokala ungdomspolitiken som är syftet med LUPP, påpekar vissa av de intervjuade att detta avslutande arbete är avgörande. Flera LUPP-ansvariga uppger även att behovet av tid för att arbeta vidare med resultaten under de senare faserna av LUPP-arbetet tenderar att underskattas eller förbises. Särskilt de senare delarna av arbetet, där fokus ligger på att återkoppla resultat, sätta mål och åtgärder samt följa upp resultaten av arbetet. Dessa delar av arbetet beskrivs i detta avsnitt. Men allra först vänds blicken mot hur kommunerna arbetar med att analysera LUPP-resultaten.

Analys

Under analysarbetet skiljer sig kommunernas arbetssätt åt. Alla gör en analys, men vem som gör den, hur den görs och hur den dokumenteras är olika. Det påverkar även vilken ambitionsnivå som läggs på arbetet.

I fråga om vem som gör analysen, finns tre huvudsakliga strategier. Antingen gör kommunen analysen själv, med egen personal. Eller så anlitar de ett konsultföretag att göra analysen åt dem. Det tredje alternativet är att analysen görs i samverkan med andra, exempelvis genom att kommunerna i länet eller regionen samarbetar om analysen, eller att den görs av regionen eller ett kommunförbund eller motsvarande. En av kommunerna, som ingår i en samverkan där regionen gör analysen för samtliga kommuner, beskriver det så här:

” Rapporterna skrivs av [NN]regionen. De snor ihop ett gäng med forskare, som utifrån sina olika fält skriver ihop en flera hundra sidor lång analysrapport. De skriver även om de ämnen som trender. Rapporten är omfattande och har en mängd rekommendationer längst bak. De håller även flera workshoppar mot bakgrund av rapporten.

Även när analysen sker i samverkan, kan både ambitionsnivå och den upplevda nyttan av samverkan skifta. En kanske förbisedd nytta av samverkan i analysarbetet, uppges vara den gemensamma struktur och tidplan som följer på en sådan samverkan. En annan beskrivs vara de gemensamma processer runt resultatet som kan organiseras gemensamt mellan kommunerna, vilket kan bidra till ökat lärande och erfarenhetsutbyte. En kommun som deltar i en LUPP-samverkan genom kommunförbundet, beskriver det på följande sätt:

” Vi får en länsrapport så vi kan jämföra oss mot hela länet, det är viktigt. Extrafrågorna kan lyfta fram länsperspektivet. Det är bra att samarbeta om analysen, vi har ganska liknande situation i länet. De arrangerar även gemensamma aktiviteter för kommunerna i länet. Vi får en annan struktur, när kommunförbundet håller i det. Då kan man inte dra ut på det och göra saker i sista stund - vi måste skärpa till oss när vi samarbetar med andra. Det är bra.

⁵LUPP-portalen är ett webbaserat program som MUCF tillhandahåller där kommuner som gör LUPP kan följa de ungas svar, se resultat och hämta ut rapporter.

I vissa kommuner involveras unga i analysarbetet. Det görs exempelvis genom att LUPP-ansvarig tjänsteperson besöker skolor och berättar om resultaten. I samband med det tillfrågas unga om de tycker att resultatet stämmer med deras egna upplevelser. Syftet beskrivs som att leda in diskussionen på varför de unga tror att resultaten ser ut som de gör. Det kan exempelvis handla om att förklara varför vissa platser upplevs otrygga eller varför tjeje- och killars svar på en viss fråga skiljer sig åt, samt att få ungas syn på vad som kan vara lämpliga åtgärder för att förbättra situationen. En av de LUPP-ansvariga beskriver processen så här:

” Vi analyserar resultaten själva med tjänstemän från olika förvaltningar. Då fokuserar vi på några olika teman som är kopplade till olika frågor. I årets analys hade vi även med unga. Först fick tjänstemännen analysera resultaten själva, sedan bad de tre unga att titta på resultaten tillsammans med dem. De tittade extra på några hot spots och vad man behöver åtgärda. Utifrån det valde vi tre större områden som vi ville fokusera extra på. Där bjöd vi in till en workshop med både unga, politiker och tjänstemän. Vi lade fokus på psykisk hälsa, både i skolan och på fritiden. Så man kan säga att vi skapade ett nytt forum för dialog mellan unga, politiker och tjänstemän.

I vissa kommuner redovisas analysen i en rapport. I andra ser man istället nyttan med att statistiken finns tillgänglig i LUPP-portalen. I bägge fallen, kan statistiken tas med som underlag på olika möten och i kommunens ordinarie processer för exempelvis styrning och verksamhetsutveckling. Där görs analysen av en arbetsgrupp tjänstepersoner tillsammans, som tolkar resultaten utifrån sina egna ansvarsområden och tar med sig kunskapen in i sitt ordinarie arbete. Det förekommer också att den LUPP-ansvariga själv analyserar resultaten från enkäten och tar ställning till vilken statistik som är relevant i vilka forum, för att därefter föredra relevanta resultat i berörda nämnder och ledningsgrupper. I dessa fall finns sällan en samlad rapport. Istället görs olika urval från enkätresultaten i LUPP-portalen, beroende på vad som är relevant för målgruppen. En av dem som arbetar på detta sätt, beskriver det så här:

” När resultaten kommit in, samlar jag en analysgrupp av flera olika tjänstepersoner. Vi gör en genomgång av de olika områdena i LUPP och vad vi ska titta på. Det blir 1-2 träffar där vi går igenom hela enkäten. Inför det har jag redan förberett mig för att kunna visa en jämförelse av resultaten över tid. Vår controller använder LUPP-resultaten i sitt arbete. Jag gör en dragning för kommunchef och kommunstyrelsen. Vi gör även ett urval av frågor att dela med skolan. Vi gör ingen heltäckande rapport. Vi vill använda datat dynamiskt i kommunens arbete, med fokus på ungas hälsa och skolan.

I vissa kommuner informeras skolorna om LUPP-resultaten. I andra kommuner involveras de även i analysarbetet. I dessa fall görs urval som visar respektive skolas resultat i LUPP. Ibland redovisas årets resultat för den egna skolan i jämförelse med skolans resultat vid förra LUPP-undersökningen, eller i jämförelse med exempelvis kommunens genomsnitt för motsvarande åldersgrupp. Syftet är att ge skolorna ett underlag att själva jobba vidare med i

sitt systematiska kvalitetsarbete. De som gör på detta sätt, påpekar dock att det är viktigt att skolorna inte får ta del av varandras resultat, eftersom det uppfattas som nödvändigt att de inte kan jämföra sig med varandra, för att bibehålla viljan att delta i LUPP över tid. Detta för att de LUPP-ansvariga som har denna åsikt menar att ingen skola vill riskera att bli utpekad som sämre än andra, konkurrerande skolor. Däremot uppges det vara värdefullt att skolorna kan jämföra sig med medelvärdet i kommunen och med sina egna resultat över tid.

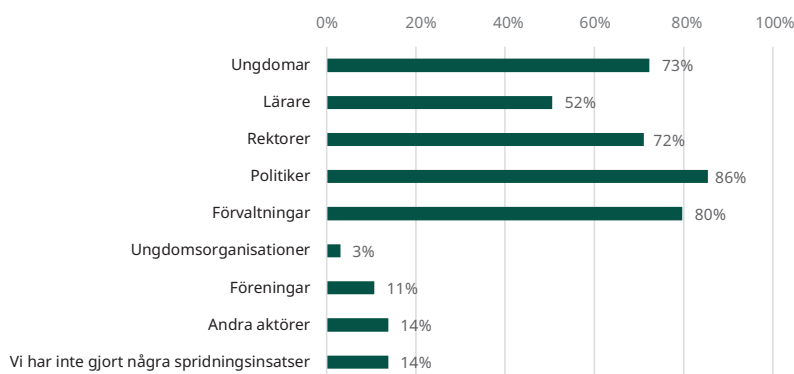
En fördel med att involvera unga redan i analysarbetet, är att detta kan bidra till att öka förståelsen av LUPP-resultaten och vad de återspeglar. En kommun utvecklar det på följande sätt:

” Ibland förstår vi inte vad resultatet står för och då har vi haft fokusgrupper med unga för att ta reda på det. För ett antal LUPPar sedan, så var det många unga som svarade att de var otrygga på bussarna. Då visste vi att i den bussen som eleverna åker till skolan, så är det många personer med beroendeproblematik som också åker, så vi trodde att det handlade om det. Men när vi frågade de unga, sa de att otryggheten handlade om att det är fullt på bussarna och att de kunde måsta sitta med någon de inte kände. Så när vi hörde det, så gjorde vi inte något åt det. Vi kände att det kan vara lite nyttigt också att de kan behöva hantera det.

Detta är ett exempel som tydligt illustrerar betydelsen av att faktiskt veta vad problemet är, som LUPP-resultaten påvisar. Det kan vara något helt annat än vad de vuxna inledningsvis tror.

Återkoppling

Enkäten visar att kommunerna arbetar på olika sätt för att sprida LUPP-resultatet till olika målgrupper. Omkring 70–80 procent uppger att de sprider resultatet av LUPP till unga, rektorer, politiker och förvaltningar medan 52 procent sprider det till lärare, som Figur 7 visar. Endast tre procent sprider resultaten till ungdomsorganisationer. 11 procent uppger att de sprider resultaten till föreningar.

Figur 7. Till vilka grupper har ni aktivt spridit LUPP-resultaten? (N=64). Procent.

Många av kommunerna sprider resultatet inom den egna organisationen genom att presentera resultatet för nämnderna, genomföra spridningskonferenser och föreläsningar. Flera uppger att unga deltar när resultaten presenteras. Resultaten presenteras även i ledningsgrupper, för chefer och i kommunstyrelsen. Det är också vanligt att kommunerna redovisar resultaten och rapporterna på sina hemsidor samt att resultaten spridits via mejl-utskick, såsom nyhetsbrev.

I vissa fall sker delar av återkopplingen genom att målgrupperna för återkopplingen involveras i en analys av enkätresultaten, som ofta utmynnar i förslag till åtgärder. Enkäten visar exempelvis att flera kommuner anställer unga kommunutvecklare för att analysera resultaten och diskutera hur de kan jobba vidare med dem. Andra uppger att de genomför ungdomspaneler och håller workshops utifrån LUPP-resultatet tillsammans med olika förvaltningar. Flera uppger även att de har anordnat en skolturné där representanter från olika förvaltningar och kommunledningen samtalat med unga om LUPP-enkäten. I flera kommuner har elever i elevråden deltagit i såväl analysen av resultaten som i att föreslå möjliga åtgärder.

I enkäten tillfrågades även kommunerna om vilka fördelar de ser i att involvera unga i arbetet med LUPP. Det vanligaste svaret var att dagens unga har bäst kunskap om sin livssituation och vad de behöver. Unga uppgavs också ha många goda tankar och idéer på hur deras möjligheter i samhället kan utvecklas, vilket ansågs göra dem till den viktigaste aktören i det fortsatta arbetet. En annan fördel när unga deltar i analysarbetet, uppges vara att analysen blir mer trovärdig, vilket möjliggör skapandet av en skarpare riktning för vad kommunen bör prioritera framåt. Att involvera unga uppges även öka även ungas känsla av delaktighet och inflytande samt synliggöra unga, vilket anses skapa förtroende och öka motivationen att besvara enkäten. De unga uppges även få möjligheten att lära sig mer om hur kommunen och kommunala processer fungerar, och med detta förstå hur de kan påverka.

Både intervjuerna och enkäterna visar att engagemanget för att berätta om resultaten av LUPP är stort, både för beslutsfattare och tjänstemän som kan arbeta vidare med resultaten och för unga, för att visa att kommunen tar till vara deras engagemang i att svara på enkäten.

Under den interna återkopplingen i kommunorganisationen, brukar den LUPP-ansvariga informera om att resultaten finns tillgängliga. Hen brukar också arbeta för att bli inbjuden till en rad olika forum för att berätta om LUPP. Vanliga sådana forum är exempelvis kommunens nämnder och kommunstyrelsen, men även sådana fora som folkhälsoråd, socialt hållbarhetsråd och liknande är vanligt. Som framgår av statistiken från samtliga kommuner (ovan), finns det även kommuner som sprider LUPP-resultaten till civilsamhället, näringslivet och andra aktörer, som av olika anledningar är intresserade av unga. Det kan exempelvis handla om ett intresse för unga nu, eller för dem i en nära framtid, när de kan vara potentiell arbetskraft för företag i kommunen. Viljan att informera brett illustreras av en av de LUPP-ansvariga, nedan:

” När LUPP-rapporten kommer blir det en offentlig handling. Partigrupperna får dragningar om de vill, klasser och lärarlag erbjuds att få dragningar, även förvaltningsledningsgrupperna. Det går ut ett allmänt erbjudande om att de som vill kan få en dragning. Den går även ut till föreningar och företag och andra intresserade.

Det är vanligt att kommunerna på olika sätt försöker skapa ett stort intresse för och känsla av angelägenhet kring LUPP. Det görs exempelvis genom att informera brett på sociala medier och kommunens webbplats. Det är även vanligt att informera på ledningsgrupper i kommunen och i en rad möten med nyckelpersoner på olika förvaltningar som arbetar med relevanta frågor. Så här beskrivs det arbetet av en av de LUPP-ansvariga, som ser ett mervärde av att återkoppla till de unga allra först:

” I återkopplingsarbetet går vi till de unga först, för att de ska få ha inspel och frågor om resultatet först. Därefter går vi till politiken och förvaltningen. Då presenterar vi både LUPP-resultaten i sig och de kompletterande resultaten från dialogen med de unga.

I vissa fall skickas resultaten ut till skolorna, på det sätt som beskrivs i föregående kapitel. Då får varje skola vanligen ta del av sitt eget resultat, ofta i kombination med skolans resultat vid förra LUPP-undersökningen samt genomsnittsresultatet för kommunens skolor. I dessa fall ansvarar skolorna själva för att analysera och återkoppla resultaten till skolans elever. I andra fall kommer den LUPP-ansvariga ut och besöker de skolor som deltagit i LUPP och berättar om resultaten. Så här beskrivs det arbetet av en av de LUPP-ansvariga tjänstepersonerna:

” Återkopplingen gör vi först till eleverna via elevråden och på APT [arbetsplats-träff] till lärarna, så att de kan presentera resultaten för eleverna på mentorstiden. Sen för vi ut resultaten till politiken i de olika nämnderna. Vi går även ut och informerar i olika arbetslag, till exempel för fritidsledare, och Folkhälsorådet får återkoppling.

Det finns även kommuner där återkopplingen av LUPP görs till ett större event, exempelvis genom att kommunen anordnar demokratidagar samtidigt, där LUPP sätts in i ett större sammanhang av demokratiskt deltagande.

” 2022 hade vi en Ungdomsdemokratidag. Där lyfte vi frågor från LUPP och de unga jobbade fram 42 handlingsplaner. Elevråden ansvarar för att jobba vidare med dessa handlingsplaner och vilka av dem som ska lyftas upp till kommunstyrelsen. På Ungdomsdemokratidagen deltog både unga, politiker och tjänstemän och syftet var att de skulle prata med varandra.

Det är uppenbart av intervjuerna att de LUPP-ansvariga lägger stor vikt vid att inkludera unga i återkopplingen. Ett sätt som nyttjas i flera kommuner är att anställa unga kommunutvecklare och låta dem arbeta vidare med LUPP-resultaten på olika sätt. Hur kommunerna väljer att arbeta med de unga kommunutvecklarna i relation till LUPP skiljer sig mycket åt, men så här beskrivs deras arbete av en av de LUPP-ansvariga:

” Sommaren efter [att vi gjort LUPP] lät vi fyra unga kommunutvecklare gå igenom LUPP-rapporten. Vi bad dem att plocka ut de frågor de tyckte var viktigast och vi gjorde en populärversion i form av en affisch med dessa. De gjorde både en allmän populärversion och specifik version till varje skola, med de frågor som var viktigast för dem. [...] Den affischen har vi spridit i en massa olika sammanhang, bland annat på fritidsgårdarna för att de utifrån affischerna ska kunna prata med de unga. ”Varför tror ni att det är på det här sättet?” och så. Vi har även använt oss av kommunens ungdomsråd för att återkoppla resultaten. De ska föra det vidare till skolorna.

I en annan kommun intervjuar de unga kommunutvecklarna allmänheten om kommunens utvecklingsprojekt, men de får en dragning av LUPP-resultaten som ingång i sitt arbete:

” Jag drar LUPPen för de unga kommunutvecklarna. Sen får de i uppdrag att intervjua allmänheten under tre veckor om våra nya utvecklingsprojekt. Vi erbjuder också ungdomsrådet och elevråden att få dragningar av LUPP om de vill.

I en kommun, där regionen sköter om LUPP-samordningen, gör de återkopplingen via Minecraft. Baserat på LUPP-resultaten för ett urval av frågor som uppfattas trenda, får de unga under en lektion i uppgift att bygga sina idéer till utveckling och förändring i Minecraft. Därefter får de berätta om vad de har skapat och sina tankar om framtiden för unga i kommunen.

I en annan kommun berättar den LUPP-ansvariga att de har beslutat att göra ett LUPP-bokslut. Det är en åtgärd som grundas i uppföljningen av LUPP, men där själva återkopplingen till de unga om vad deras svar ledde till är anledningen till bokslutet. Den LUPP-ansvariga uttrycker det på följande sätt:

” Nästa gång vi gör LUPP så ska vi även göra ett LUPP-bokslut. Där ska vi titta på vad vi sa att vi skulle göra efter den här LUPP och följa upp ”Vad har vi gjort av det?” Det blir en återkoppling till de unga om vad har vi gjort under dessa tre år sedan den förra LUPPen.

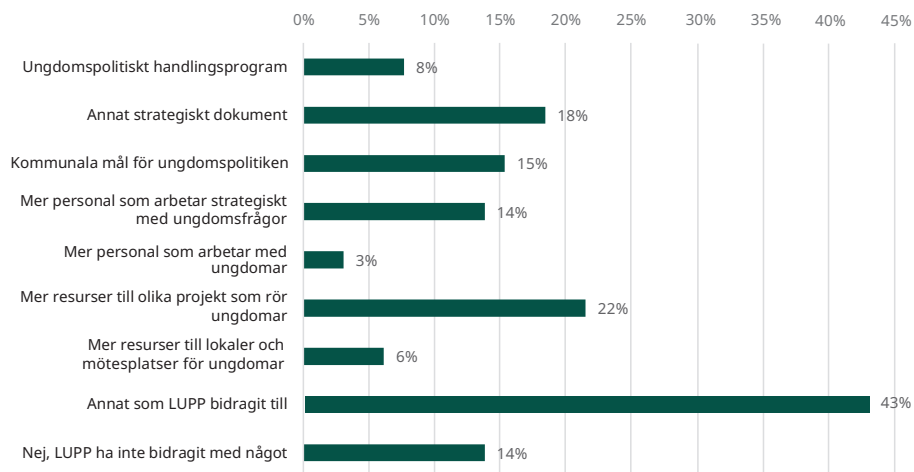
Intervjuerna illustrerar hur de olika faserna inte behöver vara tydligt avgränsade. Berättelserna illustrerar att det är vanligt att jobba parallellt med flera steg samtidigt, exempelvis genom att låta unga delta i analys och återkoppling, samtidigt som de även uppmuntras att ge inspel till kommande åtgärder. Eller hur uppföljningen av LUPPen, nyttjas som en del i att involvera och engagera unga att svara på enkäten. Eller, som i citatet ovan, att återkopplingen baseras både på

den senaste LUPP-undersökningen och uppföljningen av den föregående. Detta illustreras även i kommande avsnitt, där fokus ligger på arbetet med mål och strategi efter LUPP.

Mål och strategi

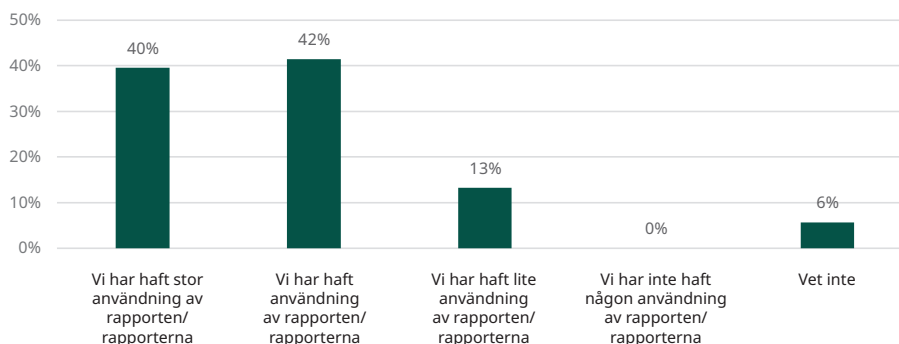
I detta kapitel fokuseras hur kommunerna arbetar med LUPP-resultaten. Inledningsvis genom en redovisning av vad samtliga kommuner som besvarat enkäten anser att LUPP bidragit till i deras kommun och om de upplever att de haft nytta av LUPP-rapporten. Därefter genom att utveckla hur de erfarna LUPP-kommunerna beskriver att de arbetat med mål och strategi baserat på LUPP-resultaten i sina kommuner.

I enkäten har respondenterna kunnat välja flera alternativ på frågan om vad LUPP har bidragit till. Dessa svar redovisas i Figur 8, nedan. Det alternativ, utöver ”annat” som har fått flest svar är att LUPP har bidragit till mer resurser till projekt som rör unga – 22 procent har svarat detta. Flera har också uppgett att LUPP bidragit till strategiska dokument, kommunala mål för ungdomspolitikerna och mer personal som arbetar strategiskt med ungdomsfrågor. Ett fåtal har svarat att LUPP bidragit till mer personal som arbetar med unga och mer resurser till lokaler och mötesplatser för ungdomar. Den största andelen, 43 procent, anger att LUPP har bidragit till andra saker. Kommunerna utvecklar det svaret genom att berätta om hur LUPP bland annat bidrag som underlag för presentation till politiker och att LUPP har gjort att fokus för ungdomsperspektivet i kommunen har ökat. 14 procent har svarat att LUPP inte har bidragit med något.

Figur 8. Vad har LUPP bidragit till? (N=64). Procent.

På frågan om kommunerna har haft användning av sin eller sina LUPP-rapporter har över 80 procent svarat att de haft användning av rapporten/rapporterna, varav hälften uppger att de haft mycket stor användning. Ingen har svarat att de inte har haft användning av rapporten/rapporterna. Detta redovisas i Figur 9, nedan.

Figur 9. Vilket av följande alternativ tycker ni stämmer bäst in på hur ni använt er/era rapport/rapporter (N=64). Procent.

Under intervjuerna beskriver de LUPP-ansvariga tjänstepersonerna arbetet med mål och strategi, som att succesivt inkludera statistik och slutsatser från LUPP-undersökningen i kommunens ordinarie styrsystem, på olika nivåer. En nivå som särskilt nämns av de intervjuade, är kommunens övergripande mål och strategier. Det innebär också att skapa en kultur där LUPP och ungas perspektiv upplevs vara en viktig och relevant fråga för tjänstepersoner på olika nivåer och förvaltningar i kommunen. Betydelsen av LUPP för att sätta ungdomsfrågorna på agendan i kommunen, illustreras av följande citat från en av de intervjuade cheferna:

” Det viktigaste är inte ett enskilt beslut eller prioritering, utan att ungdomsfrågor har fått en större plats på den politiska agendan. Det visar sig i att vi har indikatorer från LUPP i vår övergripande styrning av kommunen. Vi prioriterar ungdomsfrågor helt enkelt. Därför sker det inte nedskärningar i ungdomsfrågor hos oss, på samma sätt som det görs i andra kommuner.

Citatet visar hur ungdomsfrågor genom styrningen kommer in i arbetet i kommunens olika förvaltningar, likväl som i den övergripande politiken i kommunen. De LUPP-ansvariga uppger att det är vanligt att koppla samman LUPP-arbetet med annat arbete som rör barn och unga. Ett exempel på detta är att LUPP underlättar arbetet med att analysera andra sakområden, exempelvis samhällsbyggnadsområdet, ur ett ungdomsperspektiv. Flera LUPP-ansvariga nämner även arbetet med barnkonventionen och att LUPP-resultaten har betydelse i detta arbete. Det beskrivs så här av en av de LUPP-ansvariga:

” Sedan Barnkonventionen blev lag, jobbar vi med barnkonsekvensanalyser i vår nämnd. LUPP är ofta ett underlag i barnkonsekvensanalyserna, så på det sättet blir LUPP ett underlag i handläggarnas vardag.

De LUPP-ansvariga beskriver hur LUPP-resultaten bidrar med kunskap och underlättar uppföljning av åtgärder som gjorts, vilket i sin tur föder in djupare insikter i kommunens fortsatta arbete med mål och strategi. Det gör att det kan vara svårt att sätta fingret på specifikt vad LUPP har bidragit till, eftersom det kom in redan i början av arbetet, som en integrerad del. Detta är något som undersöks närmare i kommande avsnitt. Här räcker det att konstatera att arbetet med LUPP ger verktyg för att föra in och aktualisera ungdomsfrågorna på den politiska agendan i kommunen. Enligt vissa av de intervjuade kan detta, om arbetet drivs framåt på ett strategiskt sätt, bidra till att ungas delaktighet och ungdomsfrågor successivt uppfattas som allt viktigare i kommunen. Det speglas i följande citat från en LUPP-ansvarig:

” Vi har märkt att ungdomsfrågan har kommit mycket högre upp hos våra politiker. Det märks att frågan är hetare, de har en ambition som är mycket större än den var tidigare. Man vill bygga mycket på ungas delaktighet framåt, så det har blivit mer synliggjort. I mina verksamheter syns det genom att vi får den back up vi behöver. Om vi vill göra ett projekt eller andra saker med unga, så får vi den uppbackningen. Ungdomsdemokratin har kommit högre upp på agendan och man lyssnar mer på vad unga vill göra, vad de tycker och tänker. Det tror jag beror på att vi har arbetat aktivt med våra resultat.

Det som citatet ovan också visar, är att när prioriteringen av ungas delaktighet ökar, så förbättras även förutsättningarna för dem som arbetar med ungdomsfrågor att få stöd och handlingsfrihet i sitt arbete för unga. Därigenom får de ökade möjlighet att arbeta med att stödja ungas delaktighet i praktiken. Det illustreras exempelvis av följande citat:

” Resultatet används flitigt i olika styrdokument och utredningsunderlag. Vi har långsamt matat in i organisationen att man ska kolla vad som står i LUPP innan man skapar nya grupper för ungas inflytande. Vissa funktioner, till exempel den tidigare kostchefen, har varit väldigt på hugget i vad de säger om skolmaten i LUPP. Hon har tagit fasta på det och jobbat vidare med det i kostråden till skolorna. Elevhälsa och skolchefer använder det till att få fler dimensioner för hur de förstår andra, kortare enkäter som de gör i skolan. Våra trygghetssamordnare använder resultaten i sitt arbete. De skriver många olika styrdokument, rutiner och policyer.

Det är vanligt att de LUPP-ansvariga beskriver att olika verksamheter för unga, däribland de öppna fritidsverksamheterna, använder LUPP-resultaten i sitt arbete med de unga. Det kan bland annat innebära att LUPP-resultaten nyttjas i diskussioner med de unga som besöker verksamheten. Diskussionerna kan exempelvis handla om vilka resurser som tilldelas olika delar av verksamheten och varför, vilka aktiviteter de väljer att arrangera, hur de arbetar med trygghet och säkerhet eller inkludering på mötesplatsen, för att nämna några exempel. Därigenom ger LUPP-resultaten underlag för väldigt konkreta diskussioner om hur verksamheter för unga kan utformas bättre, vilket i sin tur kan leda till konkreta åtgärder, som skapar reella förändringar i ungas liv, enligt de intervjuade. Det, liksom hur LUPP nyttjas i arbetet med skolmaten, är ett par exempel

på hur LUPP-statistiken kan ge underlag för nya mål och konkret handling på både strategisk, taktisk och operativ nivå. Därigenom illustrerar de intervjuade att LUPP kan vara ett mångsidigt verktyg.

Intervjuerna med kommunerna ger flera exempel på hur LUPP används för integrering av ungdomsperspektiv och för att möjliggöra ungas delaktighet i kommunerna. Därtill framkommer även att LUPP används som ett verktyg för politiken, likväl som för det arbete på tjänstepersonsnivå, som hittills fokuserats. När ungdomsperspektiv och ungas delaktighet integreras i tjänstepersonsorganisationen, blir det lättare att göra detsamma även på den politiska nivån. Både genom att bjuda in unga till dragningar i politiska fora (vilket nämnts tidigare) och genom att nyttja LUPP som ett underlag som samtliga nämnder förväntas arbeta med och följa upp, vilket beskrivs nedan:

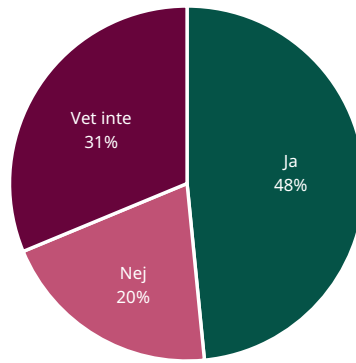
” Inför denna LUPP-omgång går det ut en rekommendation till varje nämnd om hur de ska jobba med LUPP. Nu tror att jag man är mer mottaglig än man var tidigare, för nu har vi ett strategiskt mål i kommunen om barn och unga. Dessutom är Barnkonventionen lag. Så vi ska göra en rekommendation utifrån LUPP-rapporten och varje nämnd ska få välja ut några punkter och beskriva vad de vill jobba vidare med. De punkterna ska in i deras egen verksamhetsuppföljning. Där ska det synas vilka indikatorer de väljer från LUPP-undersökningen och hur ska de jobba vidare för att hantera detta. Det gör det även lättare att följa upp varje nämnd, eftersom vi kan fokusera på de områden som respektive nämnd har valt.

Citatet (ovan) visar även hur LUPP-resultaten, genom att nyttjas som kunskapsunderlag inför beslut, kan bidra i olika delar av kommunens ordinarie arbete med verksamhetsutveckling. Det utvecklas mer i nästa avsnitt, där texten fokuserar hur LUPP-resultaten ligger till grund för utformandet av åtgärder.

Åtgärder

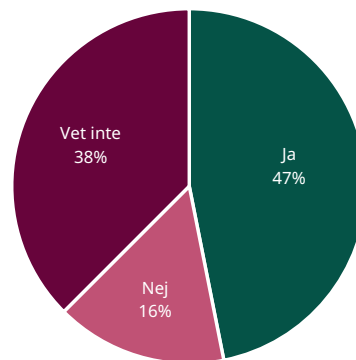
I detta avsnitt beskrivs inledningsvis i vilken utsträckning de kommuner som besvarat enkäten, anser att LUPP bidragit till förändringar av kommunens ungdomspolitik (Figur 10) och om LUPP-resultaten lett till satsningar på unga (Figur 11). Därefter fokuseras hur de intervjuade kommunerna själva beskriver sitt arbete med åtgärder baserade på LUPP.

På frågan om LUPP har bidragit till några förändringar av ungdomspolitiken, svarar knappt hälften, 48 procent, att LUPP har bidragit till förändringar, medan 20 procent svarar att LUPP inte har gjort det och lite mer än var tredje uppger att de inte vet.

Figur 10. Har LUPP bidragit till några förändringar av ungdomspolitiken i er verksamhet? (N=64). Procent.

På frågan om LUPP bidragit till att förvaltningar, fritidsgårdar och skolor har genomfört satsningar på unga utan politiska beslut har knappt hälften återigen svarat ja. 16 procent har svarat nej, medan nästan 40 procent uppger att de inte vet.

Figur 11. Har LUPP t.ex. bidragit till att förvaltningar, fritidsgårdar och skolor har genomfört satsningar på unga utan politiska beslut? (N=64). Procent.

Som en följdfråga till detta har respondenterna i enkäten fått besvara på vilket sätt LUPP bidragit till satsningar på unga utan politiska beslut. Exempel på satsningar som nämns är ungdomspanel och medborgardialog. Genom ungdomsrådets arbete med LUPP har även aktiviteter och evenemang för att förbättra ungas livssituation initieras.

Några svarar att civila aktörer har gjort olika aktiviteter som riktas till unga baserat på resultatet i LUPP. Flera uppger även att det har gjorts satsningar på fritidsgårdar. Till exempel har fritidsgårdarnas öppettider förlängts, de har anställt mer personal och initierat fler aktiviteter som ska locka fler unga.

Under intervjuerna utvecklar kommunerna hur de arbetar med åtgärder i sin kommun. Generellt är det vanligare att LUPP-resultaten används som ett av flera underlag i det ordinarie arbetet, än att specifika beslut fattas som en följd av LUPP-resultaten. Det gör det svårare för de LUPP-ansvariga att peka på

tydliga åtgärder, som genomförts med bakgrund i LUPP-resultaten. Däremot nämner de LUPP-ansvariga ofta att LUPP-resultaten varit ett av många underlag inför olika beslut som fattats i exempelvis någon av kommunens nämnder. Det förekommer även att LUPP-resultaten ingått som ett av flera underlag i skolornas systematiska kvalitetsarbete, eller i de öppna mötesplatsernas utvecklingsarbete. En av de intervjuade LUPP-ansvariga uttrycker det så här:

” När det gäller att jobba med åtgärder, där kan vi bli bättre. Vi kan bli tydligare på att vi jobbar vidare med resultaten från LUPP. Men vi använder ofta LUPP-resultaten som referens i olika insatser eller när vi har kontakter med media.

Det finns också kommuner som beskriver att konkreta åtgärder har gjorts till följd av LUPP-resultaten, såväl på praktisk som strategisk och politisk nivå. I följande citat illustreras hur den LUPP-ansvariga genom att skapa intresse för LUPP i nämnderna, ger nämnderna förutsättningar att ge sina förvaltningar i uppdrag att arbeta med att ta fram lämpliga åtgärder för att komma åt de identifierade utmaningarna i LUPP. Det beskrivs på följande sätt:

” Vi har få unga som besöker biblioteken, så biblioteken har fått i uppgift att ta fram en plan för att nå fler unga. Överlag så kommer verksamhetscheferna på många olika områden att få jobba mer med LUPP-resultaten, det kan till exempel handla om hur vi når fler unga och får en jämställd fritid. Så fritidschefen har fått i uppdrag att jobba med ungas hälsa. Bostadsbolaget har fått i uppdrag att undersöka hur de kan göra bostäder för unga. De får tre år på sig att jobba med detta, sen kan vi se om det gjort skillnad.

En kommun kopplar samman att de lyckats genomföra åtgärder, med att de gör en större satsning på ungas delaktighet genom att anordna en demokrativecka för unga, där LUPP ingår som en av många andra aktiviteter i arbetet. Den LUPP-ansvariga beskriver åtgärderna som ett resultat av LUPP, men konstaterar samtidigt att det också beror på att så många politiker och tjänstemän deltog på demokrativeckan tillsammans med unga. Hen uttrycker sig på följande sätt:

” Vi startade ett normförflyttande arbete 2018. Det inleddes för att vi hade sett i LUPP att tryggheten främst för unga tjejer, men även för killar, har gått ned i centrala delar av stan och i kollektivtrafiken. Så det ville vi komma åt och det har vi jobbat konkret med sedan 2018. Stadsbyggnadskontoret har också tagit till sig hur man kommunicerar på grund av LUPP. De bjuder in unga till referensgrupperna i sina projekt nu. Det är också ett resultat av att man är med på demokratidagarna.

I en annan kommun har LUPP-resultaten, i kombination med de öppna mötesplatsernas trygghetsundersökningar, varit betydelsefulla för att sätta igång ett arbete med normer. Det har fokuserat på att skapa ökad trygghet och minska mängden så kallade skojbråk, ett arbete som sedan dess även spridit sig till kommunens skolor:

” Vi har gjort ett våldsförebyggande arbete på våra fritidsgårdar och i det har vi använt LUPP. Vi jämförde LUPP-resultaten om trygghet med fritidsgårdarnas trygghetsundersökningar och vi kunde konstatera att det inte är så tryggt på våra gårdar. I LUPP svarade de unga att det inte är tryggt på fritidsgårdarna, men gårdsbesökarna tyckte att det var tryggt. Vi kunde se att de som gick på gården var ett tajt gäng, med en viss jargong och normer. Vi drog en gräns där vi bestämde att vi inte tillåter skojbråk längre. Då kunde vi se att vi fick bättre verksamhet och fler tjejer började komma dit. Jag började jobba med [namn på ett våldsförebyggande material inriktat på maskulinitetsnormer] samtidigt som fritidsledarna kände att de kunde börja jobba mer främjande. Så det var ett tillfälle där vi kunde börja att använda LUPP-resultatet om våld. Sedan dess har även skolorna har hakat på i detta och de har tagit ett helhetsgrepp om skojbråk. Det gäller att hålla i, men vi bryter en norm och de unga köper det.

Det är relativt vanligt bland de intervjuade kommunerna att de på olika sätt involverar unga i att arbeta fram förslag på åtgärder, baserat på LUPP, som sedan lämnas över till politikerna för att bli underlag för politiska beslut. Där ses det som betydelsefullt att de unga ser att enkätresultaten kommer till användning och att de själva får vara med och berätta hur det kan bli bättre. En LUPP-ansvarig uttrycker ambitionen så här:

” Vi vill ge de unga själva tolkningsföreträdet. Därför ordnar vi dialoger med unga. Vi gör tre dialoger med grundskolan och en med gymnasiet. Elevråden och de som var intresserade från de klasser som besvarat enkäten, bjöds in till ett möte i stan. Med cafémetoden pratade vi om ämnen som eleverna själva hade valt att vi skulle prata om. Politikerna deltog och de fick ta del av underlaget innan och bli lite preppade inför dialogen. Politikerna ställde frågorna och det satt med en tjänsteperson som stöd vid varje bord och antecknade vad de unga sa.

I en annan kommun ser man att LUPP är en av flera bidragande orsaker till att kommunen beviljats medel för ett projekt där unga i skolorna får möjlighet att prata om psykisk hälsa och få tips och råd om hur de kan få hjälp och stöd. En annan kommun arbetar med psykisk hälsa i samarbete med skolhälsovården. De har anställt ungdomsambassadörer för att arbeta med detta, en form som liknar arbetssättet med unga kommunutvecklare som används i flera andra kommuner. Den LUPP-ansvariga beskriver det på följande sätt:

” Vi gör en utställning om psykisk hälsa, där vi försöker lyfta det positiva. Vi har försökt att vända på det: ”Det är ok att må dåligt och det här kan du göra själv för att må bra. Hit kan du vända dig om du behöver stöd.”. Vi gör detta i samarbete med olika berörda, exempelvis skolhälsovården. Vi har också anställt ungdomsambassadörer. De kommer att vara en länk mellan unga, politiker och tjänstepersoner under 30 veckor. Alla uppgifter som ungdomsambassadörerna får är ju inte på grund av LUPP, men LUPP är ändå med i bakhuvudet.

En kommun uppger att de har startat en verksamhet där unga får prova på nya idrotter på skolan direkt efter skoldagens slut. Kommunen håller även på att

starta upp en fritidsbank⁶. Den LUPP-ansvariga påpekar att detta inte kan ses som en följd av att de gjorde LUPP, men däremot har LUPP varit ett kunskapsunderlag bland många i det arbete som ledde till att insatserna kom igång.

En av de intervjuade påpekar att det kan krävas olika mycket resurser och förankringsarbete för olika åtgärder. Sådant som är billigt och kan åtgärdas utan mycket förankring kan gå ganska snabbt. Ett exempel som lyfts i en av intervjuerna är när LUPP visade att det saknades en duschstäng i ett omklädningsrum, eftersom den fallit mellan olika aktörers ansvarsområden. Men när LUPP-resultaten pekade på att stängen saknades, upplevdes det vara en enkel sak att ordna. En annan LUPP-ansvarig berättar om ytterligare en åtgärd, som upplevdes vara lätt att ordna: att tillhandahålla en mötesplats för en grupp unga med motorintresse. Där berodde enkelheten både på att det inte krävdes ett politiskt beslut och på att personen kunde dra nytta av sina kontakter i kommunen. Den LUPP-ansvariga beskriver hur enkelt hen upplevde att det var att ordna mötesplatsen så här:

” Motorburen ungdom ville ha en plats att vara på och det fixade vi på två veckor. Det är väldigt sällan man behöver ett politiskt beslut, mycket kan man lösa genom att prata med bra personer på kommunen.

Andra saker som varit relativt enkla att ordna i flera kommuner är att förbättra skolmaten och måltidsmiljön i skolorna. Annat kan vara svårare att ordna, exempelvis om det som efterfrågas är dyrt eller svårt att genomföra eller om det kräver politiska beslut.

I kommuner där unga kommunutvecklare bidrar i tolkningen av LUPP-resultaten, berättar LUPP-ansvariga att det kan ge en ökad förståelse för varför en specifik företeelse är viktig att åtgärda, likväl som vilka lösningar som skulle vara rimliga ur ungas perspektiv. Samtidigt kan mängden förslag som kommer från ett omfattande arbete med dialog med unga vara överväldigande. En kommun som upplevt detta, beskriver det så här:

” Det är viktigt att lyssna på de unga. Våra demokratidagar och sommarjobbarna [de unga kommunutvecklarna] utvecklar vad vi tror om LUPP. Men när de kommer med förslag med hundra punkter, så är det ju svårt att genomföra alla hundra innan nästa LUPP. Så det handlar om babysteps. [...] Saker tar tid, de unga behöver bli medvetna om att allt tar tid. Utmaningen är att få med de unga på att det tar tid och att de är med i diskussionerna.

En av de intervjuade LUPP-ansvariga påpekar också att det är viktigt att inte vara för snabb med att komma fram till vilka åtgärder som bör genomföras efter LUPP. Hen illustrerar risken med ett förslag som inledningsvis kan verka rimligt, för att därefter lyfta fram varför det kanske ändå inte med självklarhet är den mest optimala åtgärden ur ett genusperspektiv.

⁶En fritidsbank fungerar vanligen ungefär som ett bibliotek, men för utrustning för sådant som sport, aktiviteter och friluftsliv.

Från mitt perspektiv är det ett pågående arbete, att få våra beslutsfattare att förstå hur komplext LUPP-materialet är. Till exempel – nu förs det diskussioner om att införa nolltaxa på fritidsaktiviteter. Men tjejer vill till exempel hellre gå och fika än att göra någon fritidsaktivitet. Då saknar det betydelse för dem att det blir billigare att spela fotboll. Så jag är rädd att man använder LUPP-resultaten lite för kortsiktigt och grunt. LUPP bör vara ett dialogunderlag, inte ett beslutsunderlag.

Samtidigt finns det också kommuner, där den begränsade ekonomin gör det svårt att göra nya satsningar, varken på unga eller på något annat heller. Där blir LUPP-resultaten mer av ett argument för att inte göra ytterligare nedskärningar på unga. Den LUPP-ansvariga uttrycker det på följande sätt:

” Det mesta går ut på att bibehålla samhällets status och nivå. Det görs inte många nya projekt och satsningar, så det blir svårt att använda LUPP som något mer än ett socialt skydds-nätsverktyg.

Som kapitlet visar finns det många olika sätt att arbeta med åtgärder i de intervjuade kommunerna. Kapitlet visar även att kommuner kan ha olika förutsättningar att göra kostsamma åtgärder som en följd av LUPP. Samtidigt visar intervjuerna med dem LUPP-ansvariga att det kan finnas enkla och billiga åtgärder som kan vara möjliga att realisera snabbt när det finns kännedom om problemet. I nästa avsnitt vänds blicken mot den sista och avslutande fasen i LUPP-cykeln: uppföljning.

Uppföljning

Uppföljningen av arbetet med LUPP är viktig, enligt de intervjuade. Det är samtidigt en del av arbetet som kan vara svårt, enligt en del av de LUPP-ansvariga. Detta beror på att LUPP-resultaten i många kommuner blir en del i det ordinarie arbetet, genom att bidra med ny kunskap. När kommunerna arbetar med ungas delaktighet i arbetet med att ta fram förslag på åtgärder, är det vanligt att dessa förslag blir ett av flera underlag till det fortsatta arbetet. Om förslagen avser större arbetsinsatser kan det krävas politiska beslut. I dessa fall blir det upp till de politiska processerna om och i vilken utsträckning förslagen genomförs. Om förslagen är av en sådan karaktär att de inte kräver politiska beslut, kan de bli en del av underlagen i tjänstepersonernas ordinarie arbete inom olika områden. Där bildar de en ram för förståelsen av ungas behov och önskemål, som kan färga hur arbetet inom området hanteras.

Vissa LUPP-ansvariga anser att det är svårt att driva fram bättre uppföljning av LUPP-resultaten. Det beror enligt dem på att det ordinarie arbetet, som LUPP påverkar, sker inom linjeorganisationen, med eget ansvar på varje nivå. Denna uppfattning illustreras av följande citat:

” Som det är nu så är det ungdomspolitiska arbetet decentraliserat och bygger på eget ansvar. Unga är en prioriterad grupp, men det vore bra om vi kunde samla oss och vara ett stöd till förvaltningarna. Vi skulle behöva kunna svara på ”Hur ska vi jobba med och möta unga i den här frågan”.

Ytterligare en faktor som en av de intervjuade lyfter fram är att det kan ta lång tid från politiskt beslut till dess att beslutet har realiserats. Det gäller exempelvis förändringar inom stadsbyggnadsområdet, där det kan ta lång tid från att unga lyfter ett önskemål till dess det har blivit byggt. En kommun lyfter erfarenheten att det tagit dem tolv år att bygga en skatepark och frågar sig om den fortfarande behövs när den blivit klar. Det illustreras av följande citat:

” Utmaningen är att det går inte så fort i vår organisation. Många av de som svarar på LUPP i årskurs 2-3 hinner inte se effekten av insatserna innan de flyttar härifrån. Det har vi kämpat med hela vägen, även när vi höll på med ungdomskonferenser. Det är en typisk kommunal problematik. En gång tog det tolv år att bygga skatepark – frågan är om den behövdes längre, när den väl var klar?

Berättelserna från denna (ovan) och andra LUPP-ansvariga visar att det i vissa fall kan det vara svårt att följa upp och kommunicera arbetet med att förverkliga LUPP-resultaten, på ett sätt som, enligt de LUPP-ansvariga, känns meningsfullt för dagens unga. De kanske önskar sig helt andra saker, än de som var unga när beslutet fattades, vilket citatet (ovan) illustrerar.

Trots att det finns utmaningar i att följa upp LUPP-arbetet, finns det flera kommuner som uttrycker ambitioner och en vilja att skapa en bättre uppföljning av LUPP. En kommun menar att detta understöds genom att LUPP-indikatorerna läggs in i kommunens digitala styr- och ledningssystem. Då följs inte nödvändigtvis de åtgärder upp som görs till följd av LUPP, men LUPP-indikatorerna i sig följs upp med nya mätningar vid kommande LUPP-undersökningar. På så vis kan de se hur det ordinarie arbetet i kommunen lyckas leverera på dessa indikatorer. En del i detta är i vissa fall även en önskan att bryta ned uppföljningen på lägre geografiska nivåer. En av de LUPP-ansvariga uttrycker det så här:

” Vi har ett arbete som kallas socialt hållbart [namn]. Där har vi angett olika indikatorer för att mäta hur arbetet går och flera av indikatorerna går mot LUPP. De svarar även mot de mål som satts av kommunstyrelsen. Vi vill öppna upp frågorna för att kunna titta på det mer lokalt, så vi jobbar för att få in data från LUPP i vårt beslutsstöd [namn].

Viljan att utveckla uppföljningen och synliggöra vilka åtgärder som LUPP-resultaten ger upphov till, är en inställning som delas i fler kommuner. En kommun närmar sig detta genom att utmana sig själv att göra LUPP-uppföljningen offentlig och successivt berätta om sitt arbete med LUPP, i ett i förväg definierat forum. Syftet är även att berätta hur kommunen har arbetat med åtgärder sedan tidigare LUPPar. Den LUPP-ansvariga uttrycker kommunens ambition på följande sätt:

” Tanken är att det första LUPP-lsåret avslutas med en utställning på biblioteket i maj. Den kommer att vara interaktiv med följdfrågor att besvara, som ger upphov till en ny intern analys att besvara i höst. [...] Så nu blir det kniven på strupen för politiken om de tar ansvar för resultaten och gör något med det. Målet är att jobba mer med mottagandet av LUPP, så att organisationen förstår att de behöver använda sig av min funktion för att återkoppla det de har gjort. Det är enda sättet att få med det i nästa års utställning, på våren 2024. Då ska vi berätta ”Det här har LUPP resulterat i”. Tema för utställningen 2024 kommer att vara ”Detta har kommunen tagit till sig, LUPP har lett till det här”. Jag tänker att om vi i arbetet ligger lite före i ambitionsnivå, så kommer det faktiska arbetet att närma sig ambitionsnivån.

Andra kommuner menar att uppföljningen av LUPP inte är en egen aktivitet. Istället anser de att uppföljningen av LUPP är en del av den ordinarie verksamhetsuppföljningen. Därför anser de att uppföljningen av LUPP är löst genom att LUPP nyttjas i det ordinarie arbetet, exempelvis som underlag till tjänsteskrivelser, eller i kommunens samverkan med andra aktörer.

En liknande ingång till uppföljningen finns bland de som ser LUPP som en del av ett annat, närliggande arbete, exempelvis barnrättsarbetet. Därigenom följs LUPP upp på samma sätt som det större arbete, som LUPP anses vara en del av. När det saknas krav på att följa upp det arbetet, uppger de intervjuade som har denna åsikt, att LUPP inte heller följs upp. På frågan om hur de arbetar med uppföljningen, svarar den LUPP-ansvariga:

” Det som ligger närmast är arbetet med ungas inflytande. 2021 började vi koppla LUPP mot vårt barnrättsarbete. Barns inflytande är en grundstomme i det som vi såg att vi behövde jobba vidare med. Hur redo är man att ta emot barns och ungas inspel? Vilken potential har man att ta emot deras åsikter? Vi behövde känna chefer och politiker på pulsen.

Sammantaget arbetar de intervjuade kommunerna på olika sätt i de olika faserna av LUPP-cykeln. I nästa kapitel vänds blicken mot hur kommunerna beskriver att de arbetar med ungas medverkan i arbetet efter LUPP.

Ungas medverkan efter LUPP

Ungas medverkan beskrivs av flera av de intervjuade kommunerna vara en viktig del i arbetet efter LUPP. Som tidigare kapitel visat, nyttjar kommunerna en mängd metoder för att involvera unga. Det är vanligt att kommunerna arbetar parallellt med flera av LUPP-cyklens olika faser i kontakten med unga. Några faser som oftare görs ihop i arbetet efter LUPP är analys, återkoppling, mål och strategi samt åtgärder. Det finns även exempel på att ungas medverkan i arbetet efter LUPP sker i samband med att nästa LUPP-cykel inleds. I dessa fall sker detta parallellt med fasen beslut och förankring i början av nästa LUPP-cykel. Det används då för att motivera unga att svara på LUPP-enkäten.

En av kommunerna berättar att LUPP-arbetet har haft betydelse för arbetet med ungas delaktighet, även om det kan vara svårt att peka på vilka specifika

förändringar som kommit till stånd som en följd av LUPP. Den LUPP-ansvariga uttrycker det på följande sätt:

” Det har blivit en förflyttning i fokus, för att lyfta ungas åsikter och göra dem delaktiga i vad vi beslutar i kommunen. För oss känns det som ett stort steg.

Flera LUPP-ansvariga beskriver även att de inkluderar unga i LUPP-arbetet genom olika typer av utställningar, genom att sprida information fysiskt och digitalt, exempelvis via skolbesök och information i sociala medier. Flera beskriver även att de organiserar olika former av dialoger, möten och workshops i liknande syften.

Unga kommunutvecklare nyttjas i flera kommuner som en resurs i arbetet med analys och återkoppling samt framtagande av mål, strategi och åtgärder. I andra kommuner vänder sig kommunerna till de öppna fritidsverksamheterna för dialoger med unga som besöker dem. Det förekommer även att kommuner skapar expertgrupper av unga. I expertgrupperna ombeds grupper av unga som är särskilt svåra att nå på andra sätt, att mot ersättning dela med sig av sina tankar och erfarenheter, exempelvis med fokus på det egna bostadsområdet och dess utvecklingsmöjligheter.

En kommun kopplar samman LUPP-arbetet med kommunens arbete med ungas delaktighet inom ramen för FN:s arbete Globträd. Det är ett koncept där unga återkommande får möjlighet att ta ställning till olika frågor och diskutera dessa tillsammans med politiker och tjänstepersoner. Andra metoder som nämns är exempelvis att göra digitala quiz om LUPP-resultaten, eller bokslut om LUPP.

Det finns även exempel på en alternativ hållning, där kommunen vill att unga ska delta i de ordinarie kanalerna för medborgarinflytande, istället för att kommunen skapar separata tillfällen och vägar till inflytande och delaktighet specifikt för unga. I kommuner som arbetar på detta sätt, uppges det, därför viktigt att se till att kommunens alla kanaler för medborgarinflytande är välkomnande och tillgängliga för alla, oavsett ålder och andra identitetsmarkörer.

LUPP-cykeln bidrar till lärande och utveckling

” Jag kan se att LUPP bidrar hela tiden. LUPP gör att ungas delaktighet blir mer på tapeten. Vi skapar forum där barn och unga får påverka sin vardag på ett mycket större plan än de fått göra innan.

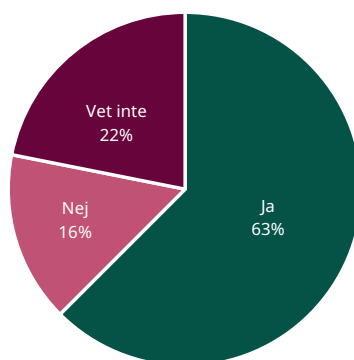
Så beskriver en av de LUPP-ansvariga det lärande som sker i organisationen, som en följd av att kommunen arbetar systematiskt med LUPP och ungas delaktighet över tid. Citatet visar på den kulturförflyttning som kan uppnås av ett systematiskt arbete över tid, där det är möjligt att successivt hitta nya vägar att övervinna hinder och skapa forum för ungas delaktighet. Att skapa en liknande kultur av utveckling och lärande står i fokus i detta kapitel.

I detta kapitel fokuseras lärande och utveckling inledningsvis, genom att vända blicken mot sektorsövergripande samverkan och hur detta har utvecklats i samtliga LUPP-kommuner som besvarat enkäten. Anledningen att fokusera detta specifikt, är att sektorsövergripande samverkan kan betraktas som ett sätt att öka samverkan mellan förvaltningarna, vilket kan ge potential till en djupare integrering av ungdomsperspektiv och ungas delaktighet i sådana frågor som är viktiga för dem. Detta oavsett på vilken förvaltning som frågorna hör hemma i den specifika kommunen.

Därefter fokuseras utmaningar och framgångsfaktorer i arbetet med LUPP. Det övergår i en beskrivning av hur kommunerna som besvarat enkäten upplever att LUPP fungerar och om de upplever att LUPP ger någon negativ påverkan. Slutligen beskrivs hur kommunerna upplever stödet från MUCF. Beskrivningen av utmaningar baseras på både enkäten och intervjuerna, medan analysen av framgångsfaktorerna baseras på intervjuerna. Övriga delar av kapitlet bygger enbart på enkäten.

Sektorsövergripande samverkan

Sektorsövergripande samverkan är ett sätt att arbeta förvaltningsövergripande med LUPP-resultaten. I enkäten till kommunerna, är detta ett av de teman där kommunerna ombeds att dela med sig av sina erfarenheter. Nära två tredjedelar (63 procent) av de svarande anser att LUPP har bidragit till sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor i kommunen, vilket redovisas i Figur 12 (nedan). Som figuren visar svarar enbart 16 procent att de inte anser det.

Figur 12. Har LUPP bidragit till ökad sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor i er kommun/region? (N=64). Procent.

På frågan hur det märks att LUPP bidragit till ökad sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor i kommunen eller regionen svarar flera att de numera diskuterar hur de kan utveckla arbetet för unga tvärsektorielt. Flera har startat arbetsgrupper som består av personer från olika förvaltningar som arbetar med ungdomsfrågor. Vidare skriver en kommun att de har en samverkansöverenskommelse gällande att de ska arbeta för barns och ungas bästa över förvaltningsgränserna.

Andra nämner att de har skapat samverkansforum där resultatet från LUPP är grunden i arbetet. En kommun har ett ungdomskontor, där flera förvaltningar och ungdomsarbetare arbetar tillsammans med dessa frågor. Det har också startats regionala nätverk där kommuner stöttar varandra i ungdomsfrågor.

Frågan om varför LUPP **inte** bidragit till ökat sektorsövergripande arbete kring ungdomsfrågor ställdes också. Denna fråga besvarades av färre, eftersom en större andel ansåg att LUPP har bidragit till det. Men de anledningar som lyftes till varför detta inte blivit ett resultat är bland annat för att budgetarbetet i verksamheterna ser olika ut samt att arbetet fastnat administrativt. Andra menade att det redan finns etablerade sektorsövergripande forum och samverkan i kommunen. Några nämner även att det är svårt att ta hand om LUPP-resultatet och att förvaltningarna anser att det inte tillför någon ny kunskap.

Utmaningar

LUPP-kommunerna har i enkäten fått besvara tre frågor kopplade till hur LUPP har genomförts och arbetet som hör till enkäten. Bland svaren på frågan vilken eller vilka de största svårigheterna med att genomföra LUPP är har flera svarat tid. Både vad gäller brist på tid att besvara enkäten, och brist på tid för att hinna med återkopplingen. Andra anger att den låga motivationen bland elever gör det svårt för elever att grundligt besvara samtliga frågor, mycket på grund av mängden frågor. Det tar olika lång tid för eleverna att genomföra enkäten, vilket gör att vissa elever inte hinner besvara enkäten under en lektion.

Vissa påpekar vidare att de har svårigheter att nå elever på gymnasiet, eftersom flera kommuner saknar gymnasieskolor. I flera kommuner är gymnasieelever inskrivna på skolor utanför kommunen, vilket gör att många låter bli att lägga tid på att besvara enkäten. Några upplever även att de har svårt att få med samtliga skolor i arbetet, i synnerhet friskolorna.

En annan svårighet är att det upplevs vara få förvaltningar som reagerar på resultatet och gör konkreta insatser baserat på svaren. Flera menar att förvaltningar inte ser vinsten med LUPP och att förvaltningarna upplever att LUPP inte tillför något nytt som de inte redan känner till. Kopplat till detta uppger vissa att LUPP är ett stort projekt för en kommun att ta sig an och att de har ett otydligt mandat att driva detta arbete. Dessa kommuner efterfrågar därför en arbetsgrupp som arbetar med och ansvarar för LUPP.

Intervjuerna med de erfarna LUPP-kommunerna, vidareutvecklar de utmaningar som identifieras i enkäten. Under intervjuerna lyfts även att det i landsbygdskommuner kan upplevas vara ett urbant tilltal i enkäten, som gör att många av frågorna inom vissa områden känns irrelevanta för kommunen. Ett par områden som särskilt lyfts som urban-normativa av en av de intervjuade, är delarna om kultur och fritid samt brottsförebyggande arbete. Den LUPP-ansvariga beskriver upplevelsen av enkäten så här:

” Det är ett ganska urbant tilltal i MUCF:s material, som gör det svårt att använda för oss. Särskilt i enkätens fritidsdel, där frågorna handlar om kulturutbudet på orten, om att gå på museer, teater, musik etcetera. Här saknas i princip sådana aktiviteter på kontinuerlig basis. Vi kan inte ändra på frågorna, och de passar inte vår kontext. Det ser vi även i det brottsförebyggande arbetet, där får glesbygds-perspektivet inte någon plats alls. Det blir ett gap från vår verklighet till den som finns i MUCF:s tilltal.

Ytterligare en utmaning är att den kommunala organisationen är trögrörlig. När det kan ta lång tid att genomföra ungas förslag, kan det vara så att det inte längre finns någon som vill använda de saker som initierats efter LUPP, när de väl är klara. Det beskrivs på följande sätt av en av de LUPP-ansvariga:

” Utmaningen är att det går inte så fort i vår organisation. Många av de som svarar på LUPP i årskurs 2-3 hinner inte se effekten av insatserna innan de flyttar härifrån. Det har vi kämpat med hela vägen, även när vi höll på med ungdomskonferenser. Det är en typisk kommunal problematik. En gång tog det tolv år att bygga skatepark - frågan är om den behövdes längre, när den väl var klar?

Även att få högre svarsfrekvens lyfts av vissa kommuner som en utmaning. Det finns även kommuner som arbetat länge och intensivt med att uppnå en högre svarsfrekvens. Intervjuerna visar att det är möjligt att lyckas, men det kan vara krävande att göra tillräckligt mycket insatser för att lyckas med detta. Det beskrivs som särskilt utmanande i kommuner där den LUPP-ansvariga inte har mandat att själv kontakta lärarna eller att komma ut i skolorna och sprida kunskap om LUPP. En av kommunerna beskriver det på följande sätt: Enkäterna besvaras digitalt under handledartid. Det är en utmaning att det tar lång tid att svara på enkäten, för det måste avsättas tillräckligt med tid för genomförandet. Målbilden är att få 100 procent svarsfrekvens när den görs i skolmiljö, men det är svårt. Stelheten i insamlingsperioden är svår. Vissa av våra elever har praktik då, så de kan inte vara med. Men det blir ändå inte helt representativt för alla unga i årskurs två. Svarsperioden behöver inte vara längre, men om enkäten kunde göras tidigare under hösten, till exempel om den kunde påbörjas i september, så vore det bra, eftersom vi har praktik i sex-veckorsperioder. Jag förstår att MUCF behöver en viss handläggningstid för sitt arbete, men det vore bra om man själv skulle kunna förlänga detta.

Framgångsfaktorer

En sammanfattning av intervjuerna med de erfarna LUPP-kommunerna visar att några punkter är extra betydelsefulla för att lyckas med LUPP. De presenteras i detta kapitel.

- **Tänk igenom varför ni vill göra LUPP och hur ni ska använda resultaten**
För att LUPP ska göra skillnad, är det viktigt att tänka igenom och förankra hur kommunen ska arbeta med och ta tillvara resultatet av enkäten. Under intervjuerna påpekar flera av de LUPP-ansvariga att det är nödvändigt, för att öka sannolikheten att LUPP faktiskt kommer till nytta och inte blir enbart en pappersprodukt. De intervjuade förespråkar särskilt att lägga fokus på hur kommunen vill arbeta med LUPP under de senare faserna av LUPP-cykeln.
- **Skapa och upprätthåll goda kontakter med skolan**
Eftersom de unga oftast svarar på enkäten i skolan så är en bra relation med skolan helt nödvändig för att det ska vara möjligt att genomföra undersökningen med kvalitet. Det skiljer sig mycket mellan kommunerna hur samverkan med skolorna organiseras, så det kan enligt de intervjuade vara bra att undersöka redan innan beslutet om att göra LUPP fattas, för att säkra att det finns rimliga förutsättningar för ett gott genomförande.
- **Uppsamlingstillfällen för ökad svarsfrekvens**
För att öka enkätresultatets tillförlitlighet kan det vara det värdefullt att göra insatser för att skapa så hög svarsfrekvens som möjligt. Ett sätt som kommunerna lyfter fram för att göra detta, är att organisera uppsamlingstillfällen, där de elever som inte kunde delta vid det ordinarie LUPP-tillfället får en andra chans att besvara enkäten. Det bedöms av de intervjuade vara särskilt viktigt i gymnasiets yrkesprogram, där hela klasser kan vara på praktik under det ordinarie tillfället.
- **Engagera unga under hela LUPP-cykeln**
Intervjuerna visar att det finns en rad olika metoder för att engagera unga, däribland olika former av dialoger och delaktighetsskapande event och utställningar. Även att nyttja LUPP som en del i ett större arbete med ung demokrati eller ungas delaktighet och inflytande beskrivs av de intervjuade ge resultat. Inte minst i de kommuner som skapar förutsättningar för dialog och förståelse mellan unga, politiker och tjänstepersoner. I kommuner som arbetar på detta sätt, beskriver de intervjuade LUPP-ansvariga att det även har bidragit till en successiv kulturförändring, där ungas delaktighet sätts på agendan och i allt större utsträckning ses som en självklar del av kommunens utvecklingsarbete på bred front i organisationen.

- **Se LUPP som en central utvecklingsfråga**

Genom att positionera LUPP som en central utvecklingsfråga, beskriver de intervjuade att deras förutsättningar att genomföra LUPP på ett bra sätt förbättras. Det uppges ske främst genom att de lättare får tillgång till chefer och nyckelpersoner, vars stöd de är beroende av under genomförandet. En del i detta är att den LUPP-ansvariga har en central placering på Kommunledningskontoret/staben eller motsvarande. Det gör det lättare att få tillgång till de chefer och nyckelpersoner som är nödvändiga att förankra LUPP-arbetet med, för att lyckas genomföra det på ett bra och smidigt sätt.

- **Förankring med chefer och nyckelpersoner**

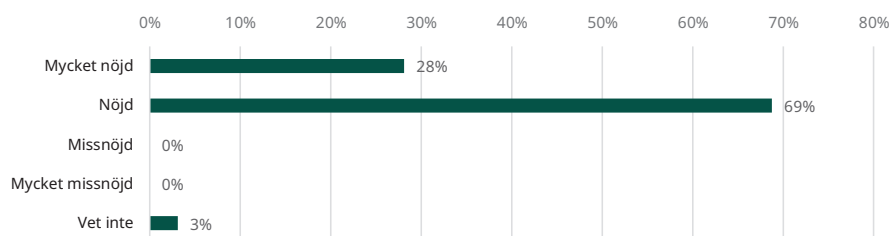
LUPP-cykeln har många faser och de intervjuade beskriver ofta att det krävs samverkan eller samarbete med chefer och nyckelpersoner från andra förvaltningar, eller från skolorna för att lyckas med arbetet. Därför bedömer flera av de intervjuade att det är helt nödvändigt att förankra och skapa goda relationer till dessa.

- **Samverkan internt och externt**

Samverkan internt i organisationen är nödvändigt för att lyckas genomföra LUPP. Intervjuerna visar att det finns goda anledningar att även samverka externt. Exempelvis beskriver en av de intervjuade kommunerna hur samverkan med näringslivet har gett resultat. I den kommunen finns ett stort intresse av att kunna rekrytera medarbetare till ortens växande företag och därför blir det viktigt för företagen att förstå vad unga efterfrågar och prioriterar av sina framtida arbetsgivare, för att välja att stanna kvar på orten. Även samverkan med civilsamhället har visat sig vara betydelsefullt för att öka förutsättningarna för en meningsfull fritid för unga i kommunen.

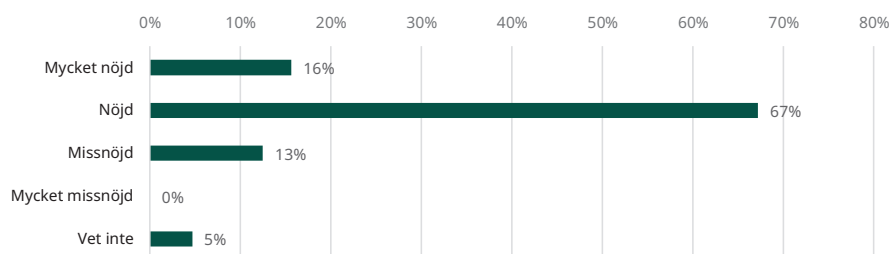
Nöjdheten med LUPP som verktyg

Nära samtliga svarande uppger att de är nöjda med LUPP som verktyg. Endast 3 procent uppger att de inte vet om de är nöjda eller inte. Cirka en tredjedel anger vidare att de är mycket nöjda med LUPP som verktyg. Detta redovisas i Figur 13 nedan.

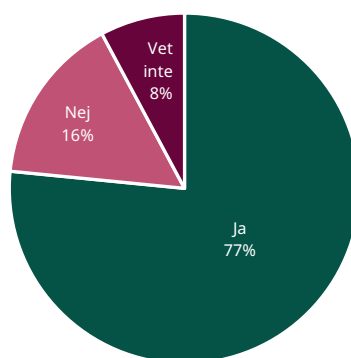
Figur 13. Hur nöjda är ni med LUPP som verktyg generellt? (N=64). Procent.

På frågan om de är nöjda med sitt eget arbete med LUPP, uppger över 80 procent att de generellt är nöjda med sitt LUPP-arbete. Detta redovisas i Figur 14 nedan. De allra flesta svarar att de är nöjda, medan 16 procent anger att de är mycket nöjda. 13 procent svarar att de är missnöjda med sitt arbete. Ingen har angett att de är mycket missnöjda.

Figur 14. Hur nöjda är ni med ert arbete med LUPP generellt? (N=64). Procent.

Andelen som är nöjda med frågorna i LUPP-enkäten är något lägre än andelen som är nöjda med LUPP som verktyg. Som Figur 15 visar är 77 procent nöjda med frågorna, medan 16 procent inte är det.

Figur 15. Är ni nöjda med frågorna i LUPP-enkäten? (N=64). Procent.

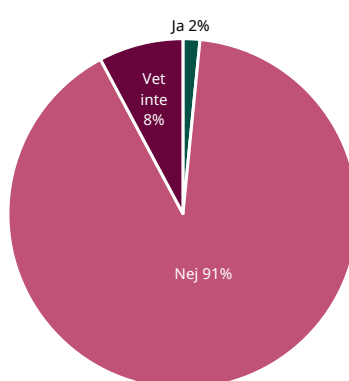
Vissa efterfrågar en enklare version av LUPP, som är mer tillgänglig för unga – framför allt unga med anpassad studieform. Flera önskar även att tillgängligheten ska förbättras med exempelvis bildstöd. MUCF har inför 2023 tagit fram och pilottestat en anpassad LUPP-enkät med möjlighet att lägga på bildstöd för de unga som har behov av det. Den anpassade LUPP-enkäten kommer genomföras i skarpt läge för första gången under hösten 2023. 23 kommuner har anmält att göra den anpassade enkäten under året.

En annan kritik till frågorna som lyfts är att de är för svåra. Både vad gäller formuleringar och ämnet på frågorna. Exempelvis nämns att det kan vara svårt för elever på högstadiet att besvara vilken sexuell läggning de har – eftersom vissa inte har hunnit fundera på det.

Vidare nämner flera att frågorna behöver uppdateras för att följa med tiden bättre. Exempelvis nämns att frågorna rörande droger, vape (e-cigarett) och EPA-traktorer behöver uppdateras. Någon uppger även att det saknas frågor om ungas kärleksrelationer och ungas mående kopplat till kärleksrelationer. Detta lyfts i sammanhanget våld i nära relationer, där det upplevs att det saknas underlag. Idag finns det möjlighet för dem kommuner som genomför LUPP att utöver den ordinarie enkäten lägga till tre egna frågor för att täcka in ytterligare frågor som den enskilde kommunen efterfrågar.

Negativ påverkan av undersökningen

På frågan om genomförandet av LUPP på något sätt påverkat kommunernas verksamhet negativt svarade de allra flesta nej. 8 procent anger att de inte vet och endast 2 procent svarade ja. Detta redovisas i Figur 16.

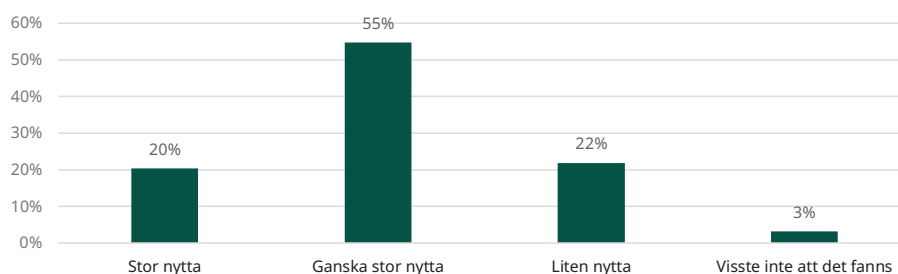

Figur 16. Har genomförandet av LUPP på något sätt påverkat er verksamhet negativt? (N=64). Procent.

Anledningen till att genomförandet av LUPP påverkat deras verksamhet negativt uppges vara att personal i skolan upplever att enkäten tar tid från deras ordinarie verksamhet. En annan svarade att frågan om GDPR och att handskas med personuppgifter kopplade till enkätsvaren resulterade i en lång dialog, som varit tidskrävande.

Stödet från MUCF är värdefullt

Respondenterna har fått besvara hur de har uppfattat stödet av MUCF och om det finns något de saknar i detta. Dessa svar presenteras nedan.

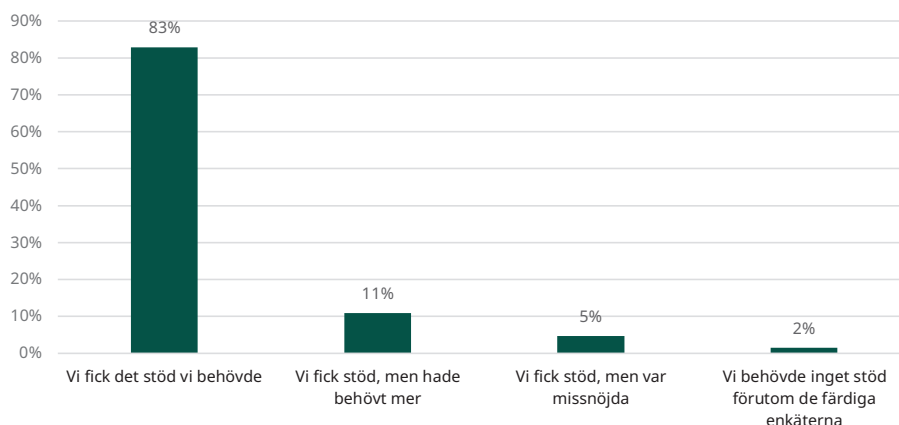

Figur 17. Till vilken del har ni nytta av MUCFs material i ert LUPP-arbete? (N=64). Procent.

Som Figur 17 visar svarar de allra flesta att de har stor eller ganska stor nytta av det material som MUCF tillhandahåller i LUPP-arbetet. Materialet består bland annat av broschyrer, film och MUCF:s hemsida. 22 procent anger att MUCF:s material har bidragit till liten nytta och 3 procent visste inte att det fanns.

Några uppger dock önskemål om hur materialet kan utvecklas. Exempel på önskemål är att MUCF ska ta fram en film för lärare och rektorer om hur LUPP ska användas, hur lång tid som arbetet tar och vad de behöver tänka på. Andra anger att de önskar en lokal film till unga om LUPP-undersökningen. Den film som finns idag anser några ha en brist på mångfald eller vara svår att relatera till för unga. Flera önskar även mer information om hur man kan förbereda unga på LUPP och mer kunskap om hur portalen fungerar.

De allra flesta – 83 procent – anger vidare att de fått det stöd av MUCF som de behövt inför och under genomförandet av enkäten. 11 procent önskar att de fått mer stöd och 5 procent uppger att de är missnöjda med det stöd som gavs. Detta redovisas i Figur 18.

Figur 18. Till vilken del har ni nytta av MUCFs material i ert LUPP-arbete? (N=64). Procent.

Som en följdfråga till detta efterfrågades förslag på hur MUCF:s stöd kan utvecklas, såväl innan och under genomförandet som efter enkäten. Det vanligaste svaret var att respondenterna önskade stöd i att tolka resultaten. Detta gällde dels stöd rent kompetensmässigt. Det uppges handla om både om hur resultaten ska tas vidare, och möjligheten att analysera mer i portalen. Även stöd i hur resultat kan presenteras för ledningsgrupper nämns. Flera önskade sig möjligheten att kunna sortera på exempelvis postnummer, jämföra åldersgrupper och jämföra resultat mellan olika år i portalen. Annat stöd som efterfrågades var att ha en kontaktperson hos MUCF som är mer tillgänglig och kan ge mer anpassat stöd.

Figur 19. Hade ni önskat stöd från MUCF i ert ungdomspolitiska arbete efter att LUPP-enkäten har genomförts och ni har tagit del av ert resultat? (N=64). Procent.

Som Figur 19 visar svarar ungefär en tredjedel att de har svårigheter med hur de ska arbeta vidare med deras ungdomspolitiska arbete efter att LUPP-undersökningen har genomförts, och att de därmed hade önskat mer stöd i detta från MUCF. Lika många har svarat att de kanske hade önskat stöd från MUCF i hur de ska ta vidare sitt ungdomspolitiska arbete efter LUPP-enkäten, men att de redan har rutiner för detta arbete.

Fler uppger även att de önskar fler förslag, kunskap och redskap kring hur dialog och samverkan med unga kan se ut, gärna med forskningsunderlag. Andra anger att de önskar exempel på hur unga kan involveras i LUPP-arbetet samt stöd i återkoppling till unga.

Några önskar även en uppdelning av enkäten så att unga kan besvara den vid flera tillfällen. Detta kopplar an till att några upplever enkäten som för lång. Idag finns möjlighet för kommuner att beställa lösenord till de unga som inte har möjlighet att svara på enkäten vid ett tillfälle utan behöver logga ut och in i enkäten för att besvara den vid olika tidpunkter.

Under intervjuerna med de erfarna kommunerna, framkommer att de är väldigt nöjda med stödet från MUCF. En av de LUPP-ansvariga uttrycker det så här:

” MUCF är väldigt tillgängliga – de är bara ett mejl bort. Det blir enkelt och de är oerhört hjälpsamma. Man ska inte sitta med frågan för länge, det är bättre att bara skicka iväg den.

Några av de aktiviteter som särskilt uppskattas av de intervjuade, är upplägget med hot spots. Även uppstartskonferensen nämns som bra och det webbaserade stödet, samt att det finns en version för elever med anpassad skolgång. Främst lyfts dock det som även citatet (ovan) pekar på, att det går snabbt och enkelt att få kontakt med MUCF personligen och få svar på sina frågor.

De som har arbetat länge med LUPP, uppger sällan att de har behov av ytterligare stöd än det som redan erbjuds. Bland de önskemål som ändå finns ingår att vidareutveckla LUPP-portalerna för ökad funktionalitet och användarvänlighet. Det finns även önskemål om tydligare processbeskrivningar med avseende på best practice för att arbeta med LUPP. Några kommuner önskar även ökat kollegialt stöd ihop med andra LUPP-kommuner. Vissa ser att det

helst skulle ske i grupper baserat på liknande förutsättningar eller utmaningar. Andra anser att en bättre indelningsgrund vore att ha likande arbetssätt och erfarenhet, så att de kommuner som kommit långt i sitt arbete har möjlighet att lära sig av andra, som också kommit långt och de som nyligen inlett arbetet kan söka stöd och erfarenhetsutbyte mellan varandra. En kommun lyfter även att det vore intressant att få en bättre överblick över LUPP-resultatet i riket och föreslår att MUCF bjuder in LUPP-kommunerna till seminarier för att berätta om detta och lyfta fram olika generella trender eller likheter i resultat beroende på exempelvis kommunens storlek eller geografi.

Avslutande sammanfattning

Studien visar att kommunerna överlag är nöjda med LUPP och de som har arbetat länge med LUPP beskriver vanligen att det skapat en ökad kunskap om och förståelse för ungdomsfrågor och viljan att göra unga delaktiga i kommunen. Samtidigt beskriver kommunerna utmaningar, som inte per automatik blir lösta, av att de arbetar med LUPP under en längre tid.

I detta avslutande kapitel sammanfattas resultaten, genom att frågorna besvaras.

- **Hur beskriver kommunerna sitt arbetssätt och rutiner för att genomföra LUPP-undersökningen och hur upplever de MUCF:s stöd i den processen?**

Intervjuerna visar att kommunerna arbetar på olika sätt och anpassar arbetet med LUPP efter interna och lokala förutsättningar. De intervjuade kommunernas arbete med LUPP följer på ett eller annat sätt den struktur som finns i MUCF:s modell LUPP-cykeln som nämndes inledningsvis i rapporten. Även om kommunerna har arbetat länge med LUPP så berättar de hur deras arbete successivt utvecklas och förändras, för att inkorporera det lärande och de justerade förutsättningar som uppkommer över tid.

Kommunerna betonar att LUPP-arbetet behöver ske i samverkan och nära samarbete med andra delar av organisationen och de lyfter särskilt fram bra relationer med skolan som nödvändigt för att lyckas med arbetet. Även om arbetssätt och rutiner skiljer sig åt mellan kommunerna, likväl som hur ofta kommunen gör LUPP-undersökningen och vilka åldersgrupper som väljs att besvara den, finns flera övergripande likheter mellan de intervjuade kommunerna. I så gott som samtliga kommuner finns ett politiskt beslut om att återkommande göra LUPP. Ytterligare en likhet är att enkäten, enligt de LUPP-ansvariga, bör besvaras av unga i skolan under klasstid, med ansvariga vuxna närvarande.

Hur kommunerna i övrigt lägger upp arbetet skiljer sig åt, men några saker som ofta betonas av de intervjuade, är betydelsen av att förankra arbetet i andra delar av kommunorganisationen samt att göra unga delaktiga i LUPP, på fler sätt än att enbart besvara enkäten. I detta arbete finns exempel på många olika metoder och vägar att involvera och engagera unga. En del kommuner anordnar också aktiviteter för de unga med bland annat teman som ungas rättigheter och fokus på vad unga kan vara med och påverka, detta för att ge dem unga en större förståelse för varför dem ska svara på LUPP-enkäten.

Kommunerna är mestadels nöjda med det stöd de får från MUCF, det visar såväl enkäten som intervjuerna. Några delar som uppskattas är det material som MUCF tagit fram, där tre fjärdedelar av de svarande är nöjda eller mycket nöjda. Under intervjuerna påpekar nära samtliga LUPP-ansvariga att de uppskattar den snabba och hjälpsamma inställningen från MUCF när de tar personlig kontakt via mejl eller telefon.

- **Hur beskriver kommunerna sitt ungdomspolitiska arbete efter att LUPP-undersökningen är genomförd?**

När LUPP-undersökningen är genomförd påbörjas den avslutande delen av arbetet. Under denna fas sker analysen av enkätresultaten. Resultaten sprids och förankras även i och utanför organisationen, samt ofta med unga. I en del kommuner får de unga ta del av och ha inspel kring resultatet först för att sedan ta det vidare till politiker och övriga berörda tjänstepersoner inom kommunen. Ibland görs detta som en del av analysarbetet, exempelvis genom att unga bjuds in till workshops eller möten med politiker och tjänstepersoner för att utveckla dialogen kring det dem unga har angett i enkäten. I andra fall sker spridning och förankring istället när kommunen färdigställt sin analys av resultaten. Arbetet med mål och strategi, samt framtagande av åtgärder sker ibland genom att särskilda mål, strategier och åtgärder tas fram som svar på LUPP-resultaten. I andra fall görs det istället genom att LUPP-resultaten blir ett av många underlag i kommunens fortsatta arbete inom de områden som LUPP behandlar. I dessa fall sker uppföljningen av LUPP indirekt, genom att det ordinarie arbetet följs upp inom kommunens ordinarie system. Ibland nyttjas LUPP-resultat som indikatorer i kommunens övergripande styrning, vilket enligt de intervjuade, blir en väg att integrera ungdomsperspektiv i det ordinarie arbetet. Flera av de intervjuade kommunerna berättar också om hur LUPP har bidragit till att ungdomsfrågorna har kommit högre upp på den politiska agendan i kommunen och skapat en kultur där ungas delaktighet prioriteras.

- **Vilka insatser, åtgärder eller andra aktiviteter berättar kommunerna att de genomför efter att LUPP-undersökningen är genomförd?**

Som en del av LUPP-cykeln involveras ofta unga för att ge inspel till såväl tolkningen av resultaten som lämpliga åtgärder. I arbetet med att involvera unga, beskriver kommunerna att de gör många olika insatser, exempelvis genom att berätta om resultaten i skolor, organisera utställningar, dialoger, möten och workshopar där unga möter politiker och tjänstemän. Det är relativt vanligt bland de intervjuade kommunerna att de unga involveras i arbetet med att ta fram förslag på åtgärder, baserat på LUPP. Dessa förslag lämnas sedan vidare till politikerna som underlag för politiska beslut. Vissa kommuner beskriver även samverkan och resultatspridning till det civila samhället, till det lokala näringslivet, i media och genom olika former av event. På flera ställen genomförs också digitala kampanjer och kampanjer i det offentliga rummet genom exempelvis olika former av reklam. En annan form som nyttjas av flera kommuner är att anlita unga kommunutvecklare, för att arbeta vidare med LUPP-resultaten på olika sätt och fungera som en länk mellan unga och kommunens tjänstepersoner och politiker.

Intervjuade kommuner

Ett särskilt tack framförs till följande kommuner, som berättat om sina erfarenheter av att arbeta med LUPP, i de intervjuer som ligger till grund för rapporten:

- Alvesta
- Borås
- Falköping
- Kungsbacka
- Ludvika
- Luleå
- Lycksele
- Orsa
- Ronneby
- Sundsvall
- Tanum
- Vimmerby
- Växjö
- Ånge
- Österåker

Bilaga

Kommuner som gör LUPP regelbundet sedan 2017 eller är nya sedan de senaste tre åren:

- Ale
- Alvesta
- Arjeplog (Ny)
- Arvidsjaur
- Avesta
- Bengtsfors
- Boden
- Bollnäs
- Borgholm
- Borlänge
- Borås
- Dals-Ed
- Dorotea (Ny)
- Emmaboda
- Falköping
- Falun
- Finspång
- Färgelanda
- Gagnef
- Gullspång (Ny)
- Gällivare (Ny)
- Gävle
- Göteborgsregionen
- Götene (Ny)
- Halmstad
- Hammarö
- Hedemora
- Hjo
- Huddinge (Ny)
- Hudiksvall
- Hultsfred
- Hylte
- Härryda
- Högsby
- Höör
- Jokkmokk
- Järfälla
- Kalix (Ny)
- Kalmar
- Kalmarsunds
gymnasieförbund
- Karlsborg
- Karlstad
- Klippan
- Kramfors
- Kungsbacka
- Kungälv
- Laholm
- Leksand
- Lerum (Ny)
- Lessebo
- Lilla Edet
- Ljusdal
- Ludvika
- Luleå
- Lycksele
- Lysekil
- Malung-Sälen
- Mark
- Mora
- Mönsterås
- Norberg (Ny)
- Nordanstig
- Nybro
- Nyköping
- Ockelbo
- Olofström
- Orsa
- Oskarshamn
- Ovanåker
- Partille
- Region Gävleborg
- Region Dalarna
- Region Kalmar
- Ronneby
- Rättvik
- Skara
- Skellefteå
- Skultuna
kommundel
- Smedjebacken
- Sotenäs
- Stenungsund
- Strömstad
- Sundsvall
- Sunne (Ny)
- Svedala
- Svenljunga (Ny)
- Säter
- Söderhamn
- Sölvesborg
- Tanum
- Timrå
- Tjörn
- Torsås
- Trelleborg
- Trollhättan (Ny)
- Ulricehamn (Ny)
- Upplands Bro (Ny)
- Uppvidinge (Ny)
- Vansbro
- Varberg
- Vimmerby
- Västervik
- Växjö
- Åmål (Ny)
- Ånge
- Åre (Ny)
- Älvdalen
- Öckerö
- Örkelljunga
- Örnsköldsvik
- Österåker
- Övertorneå

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

